

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok večne zvestobe Sveti materi Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Junij 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. Letnik.

Marija in Srce Jezusovo.

Rev. Dr. Fr. Knaus:

SI vemo, da ljubezen do Marije ne izključuje češčenja presv. Srca Jezusovega. Prepričani smo, da veže prijateljska vez obojno pobožnost. Vendar se marsikdo ne more otresti nekake bojazni, kakor da bi iskreno češčenje Matere božje oviralo pobožnost do presvetega Srca Jezusovega.

Nekje v mestu — za kraj in osebo v tem trenutku ne vprašamo — v krogu izobraženih so ustanavljali novo versko organizacijo. Nastalo je vprašanje: ali naj bo posvečena Materi božji ali presv. Srcu Jezusovemu. "To ne gre," je dejal vnet častivec Srca Jezusovega, "da bi bilo češčenje Jezusovo potisnjeno v ozadje." Svojo misel je utemeljeval z besedami sv. pisma, češ, da je to prava sreča in večno življenje, "da spoznajo tebe, resničnega Boga, in njega, ki si ga ti poslal, Jezusa Kristusa"; in da ga ni ime na zemlji, čigar spoznanje in češčenje bi nas moglo osrečiti, kakor ime Jezus.

"Ko bi bil tvoj strah upravičen," mu je segel v besedo prijatelj, "bi noben katoliški duhovnik ne smel biti voditelj Marijine družbe. Zakaj tudi najmanjše odvrnjenje časti našega Gospoda bi ne bilo odtehtano po še tako gorečem Marijinem češčenju." Strah prvega zagovornika je bil neupravičen. Nasprotno je res.

Pobožnost do Marije M. b. je najbližja in najkrajša pot do ljubezni Jezusa Kristusa.

Ni ga boljšega sredstva za globlje umevanje pobožnosti Srca Jezusovega, nego je češčenje Matere božje.

Prav po tem češčenju je mogoče doseči višek češčenja presv. Srca Jezusovega.

Ne bomo se čudili, če bi se predstoječi stavki zdeli komu pretirani. Kdor njih resničnosti ni preizkusil, se jih ne bo upal izreči s takim prepričanjem. S takim prepričanjem, pravimo; so namreč resnice, ki jih naš razum šele tedaj popolnoma doume, kadar so pognale globoke korenine v našem srcu. O, da bi nam bilo na priprošnjo preblazene Device Marije dano, da bi svoje prepričanje po teh kratkih stavkih prenesli tudi v druga srca.

Najboljši dokaz se, žal, ne da zapisati. To je lastno izkustvo. S tem dokazom je kakor s plavanjem, ki se ne da drugače priučiti, kakor da plavaš sam. Radi priznamo, da pač nima vsak priložnosti za take življenske izkušnje. Kdor pa je imel priložnost gledati v mnoga srca z globokim pogledom, ta bo našel tisti nedopovedljivi dokaz, kako Marija svoje otroke korak za korakom, stopnjo za stopnjo vodi k Srcu božjemu do popolnega združenja z njim.

Meseca julija l. 1913 je moral samostan Brezmadežnega spočetja v Montrealu poslati tri sestre daleč tja na kitajsko obrežje, da bi oskrbovale gobave jetnike na otoku Šekling. Povrnitve s tega otoka ni. Kdor stopi na to zemljo, je izročen smrti, ki jo prej ali slej prinese gobava bolezen. Tri sestre so zahtevali, a petnajst se jih je oglasilo. Tri izvoljene so ibile vesele, da so mogle darovati svoje mlado življenje Gospodu. Tiho so šle. Nihče ne pove svetu njih imen, nihče ne izve, v kakšnih žrtvah poteka njih življenje. Tako žive, tako umro in njih imena pa deajo z njimi v samotni grob tuje zemlje. Le eno ve-

mo o njih: bile so učenke iz Marijine šole. Marija jih je vzgojila za Jezusa.

Tudi mi ne moremo drugače priti k Jezusu, kakor le po Mariji. Marijin misijon je, vzgojiti svoje otroke za Jezusa. Papež Pij X. je v svoji okrožnici z dne 2. februarja l. 1904 zapisal o Mariji kot vodnici h Kristusu: "Da se nam po Devici, in zlasti po njej, odpre vstop do boljšega spoznanja Kristusa,

Kraljica pomladi.

njenega sina, o tem ne bo nihče dvomil, če pomisli: Ona edina je bila, s katero je Jezus kot zvest sin svoje matere pristrčno občeval trideset let. Nihče ne pozna Kristusa tako dobro kakor ona; nihče ni tako prikladen učitelj in voditelj v Kristusovo spoznanje kakor ona . . . Z živim spoznanjem Kristusa pa dosežemo po Mariji ono življenje, čigar vir in začetek je Kristus."

Le po Mariji hoče priti v naše srce. Čim več Marije najde Sv. Duh v človekovi duši, močnejše deluje tam njegova milost. Vprašajte one svete duše, ki v njih vlada ljubezen božja, odkod da jo imajo. Odgovore vam: "Od Marije! Ani ni ona Mati lepe ljubezni?" Po Marijini roki prihajajo čednosti v naše srce. Vzpodbudno bi bilo preiskovati in premišljevati, kako vzgaja Marija dečka ali deklico že v zgodnji otroški dobi. Navdihuje ju s pobožnostjo in ljubeznijo do Jezusa, zlasti ob priliki prvega sv. obhajila, pa tudi pozneje. Ta vzgoja po Mariji zapusti v otroku neizbrisne sledove za vse življenje. Otrok Marijin, bl. Grignon, je pred sv. obhajilom navadno molil: "Daj mi svoje srce, o Marija, da sprejmeš vanje svojega Sina." Marija uči svojega otroka, kako naj moli. Ona moli z njim. Edino ona mu more dati pravo pobožnost; zakaj materino srce najbolj razume svojega otroka. Bog nam je dal Marijo, da bi nas pritegnila najprej k sebi, potem šele k svojemu Sinu. Kadar je uverila svoje otroke, kako sladek je Gospod, potem vliva njih srcem umevanje in srčno pobožnost do Kristusovega trpljenja. Polagoma jih uvaja v duhovno življenje in jih upodablja po božjem Srcu svojega Sina. Namesto nazorov svetnih otrok, zavladajo v duši načela Jezusovega Srca: Blagor ubogim v duhu, blagor krotkim, blagor žalostnim, blagor zavoljo Jezusa preganjanim. To je potem višek češčenja Srca Jezusovega: to ljubiti, kar ljubi Srce Gospodovo; tega se ogibati, kar prezira duša Zveličarjeva; delati in žrtvovati se iz ljubezni do njega. To je Jezusov duh, ki ga Marija posreduje vsem svojim pravim otrokom.

Španija velja kot dežela največjih Marijinih častivcev. Veličasten je bil dan, ko se je leta 1911 špansko ljudstvo v Madridu po Mariji posvetilo božjemu Srcu Jezusovemu. Tisti dan je na slavnostnem trgu prejelo sv. Rešnje Telo 60,000 odraslih in 30 tisoč otrok, ki jih je obhajalo 30 škofov in 400 drugih duhovnikov. Dva tisoč centov so tehtale samo rože, s katerimi so krasili pota, kamor so prišli v sprevedu z Najsvetejšim. Malobesedna, a pomenljiva je bila posvetitev, s katero se je zbrano ljudstvo posvetilo svojemu Gospodu: "Božji Zveličar v najsvetejšem zakramentu, Kralj vseh kraljev in Gospod vseh vladarjev, pred vzvišeni prestol tvoje milosti in tvojega usmiljenja se vrže danes naša dežela, ljubljena hči tvojega srca. Mi smo tvoje ljudstvo. Vladaј nad nami vekomaj!"

Kako sem se vozil z ljubim Bogom.

Otroški spomin Pavla Kellerja.
Rev. Janez Pucelj:

O sem bil pred tridesetimi leti še kmečki dečko, sem imel vožnjo na saneh za največjo naslodo v življenju. Samo enkrat sem malo pomišljal: ko so me namreč poklicali sredi bridko mrzle zimske noči in so rekli, naj takoj vstanem, da se bom peljal z gospodom župnikom k bolniku. Tam zunaj daleč v selu leži zidar Henčel na smrtni postelji.

Trepetajoč od mraza sem sedel na robu svoje postelje in sem si prizadeval, da bi prišel v svoje škornje. Bili so iz govejega usnja, imeli so dolge golenice, in jih je čevljar Rupert tako zvito sezidal, da se je sploh samo tistemu posrečilo, da je našel pot vanje, kdor se je v teh rovih popolnoma spoznal. In potem je bila še druga težava. Vselej sem moral prej golenice strumno kvišku nategniti in petkrat vso sobo naokrog preskakati in sedemnajstkrat ob tla udariti, predno sem bil notri.

Sovražil sem te čevlje. Vsak par je bil določen, da vzdrži eno leto. In vzdržali so tudi, posebno golenice; sicer so bili na prstih večinoma že v štirih tednih "skozi," kar je nagnilo čevljarja Ruperta, da je prišil "kapice," naravnost velikanske usnjate krpe in vse s poševnimi šivi kot bi jih veter razpihal in z grdim sivim čevljarским sukancem.

Bil sem torej tudi to noč vesel, ko sem bil notri v čevljih in sem se prepričal, da celo obe peti prav sedita v njih. Druga moja toaleta je bila hitro končana, in brž sem gazil debel sneg proti cerkvi. Mrtva in pusta je bila vaška cesta, sneg je škripal pod mojimi nogami, in mesec, ki je tičal za oblaki, je razširjal strahotno neprijazno svetlobo čez ulico. Šel sem po cerkvene ključe in sem se obrnil proti pokopališču, sredi katerega je stala naša hiša božja. Pred mrtvimi nisem imel nobenega strahu. Razen pred enim samim! To je bil krčmar Ozimek, ki sem z njim, dokler je bil še živ, živel v neprestani vojski. On je imel namreč posebno veselje na tem, da me je vlekel za lase ali za ušesa, jaz pa sem mu zaigral marsikatero čedno nagajivost. Kaj pač vsega ne naredijo šolarji! Zdaj je ležal krčmar Ozimek na pokopališču prav ob vhodu, in kadar sem šel mimo njegovega groba, vselej se mi je zbudil mučen občutek: zdajzdaj bo stegnil nogo ven iz groba in ti bo dal eno v hrbet, da boš padel na nos. Ob polnočni uri se je pa to strahovito čustvo še povečalo, in nič ni pomagalo, da sem tolažil samega sebe in si prigovarjal: krčmar Ozimek se bo lepo varoval, da ne bi stegnil svojo nogo iz svojega gorkega groba v mrzli zrak, ko je tolikokrat trpel na protinu. Ne, ne da se tajiti, strah me je bilo. In tako sem šel spočetka čisto polahko in previdno, ko pa sem prišel blizu krč-

marja Ozimka, sem se splasil v galop mimo njega. Pri tem sem se spet domislil na svojo staro mater, ki je tudi ležala tik ob poti in je v svojem življenju tisočkrat rekla: "Mladič, ne stopaj no tako trdo, saj vendar veš, da me glava boli."

V cerkvi mi je postalo lažje. Kot ministrant sem imel skoraj vsak dan cerkveno službo in sem se čutil v cerkvi popolnoma domačega. Tu ni bilo ničesar, kar bi me najmanj strašilo, niti ne ta globoka tema, ki jo je le večna luč samo motno razsvetljevala. Odklenil sem zakristijo in vzel, kar je bilo potreba za previdevanje: culo, svetilko in zvonček.

Tedaj je zadonelo skozi cerkev: "Ali si tukaj?"

Bil je župnik. Šel je gori po oltarjevih stopnicah in je odprl tabernakel. Jaz sem pokleknil in se trkal na prsa. "Gospod Jezus, tebi živim! Gospod Jezus, tebi umrjem! Gospod Jezus, tvoj hočem biti zdaj in v večnosti!"

Župnik je vzel iz ciborija sveto hostijo, jo je položil v zlato škatljico, vtaknil škatljico v svileno burzo, ki si jo je obesil krog vratu, zaklenil tabernakel, in šli smo.

Na cesti je čakal župnikov voznik s sanmi; zaglal sem se k njemu na kozla, on je zavil odejo okrog mojih nog, in peljali smo se.

Mesec je stopil iz oblakov in je razsvetlil belo pot. Vas je kmalu ležala za nami; peljali smo se čez prosto polje proti mali naselbini, kjer je ležal zidar Henčel na smrtni postelji. Bilo mi je čisto posebno pri srcu. Štirje smo bili na saneh: jaz, voznik, župnik in ljubi Bog. Molil sem očenaš in par pobožnih pesmic; potem pa je udarila iz mene moja malo trda narava kmečkega dečaka, in zašel sem v špekulacijo. Prišlo mi je na um, da ne bom izlepa spet imel ljubega Boga tako samega na svoji strani kakor zdaj. V cerkvi, tam je vedno veliko ljudi in vsak ima kako prošnjo ali deset ali tisoč. Zdaj pa — ko smo tako sami v teh saneh — zdaj lahko pridem do besede in računam na uslišanje. Bila pa je globoka bojazen v meni in obrnil sem se najprej z glavo napol nazaj, če se smem predrzniti in tudi če ne bi župnik slišal. In bilo mi je, kot da mi kdo prigovarja: le vse reci v svojem srcu! Tedaj sem rekel vse in nočem tukaj ničesar olepšavati in hočem povedati vso svojo čudno molitev.

Začel sem, da sem se vendar učil v šoli, da ljubi Bog ničesar zastonj ne zahteva, da poplača tudi najmanjše dobro delo. No, zdaj pa vendar ni tako kar tjavendan vstati sredi noči iz gorke postelje, nategniti si ozke čevlje in iti čez pokopališče mimo groba krčmarja Ozimka in potem mimo stare matere, ki jo tako zelo glava boli. Vse to sem jaz naredil Zveličarju na ljubo, in če za to ne zahtevam preveč, naj

vendar on tako uredi, prosim prav lepo, da mi ne bo treba vedno letati v teh grdih škornjih, ampak da dobim enkrat iz mesta par pravih dokolenic, takih, kakor jih ima pismonošev sin, ko je bil v počitnicah s svojim očetom v naši vasi.

Tako — zdaj je bilo izrečeno. Nekaj časa sem posedel tiho; potem sem spet obrnil glavo na stran, če ne bo prišel od zadaj odgovor. Prišel pa ni noben — ne da, ne ne. Čisto potlačen sem sedel.

“Vozi hitreje.” je zaklical župnik vozniku.

Ta je pognal konje, in kmalu nato smo se ustavili pred hišo zidarja Henčla. Njegova žena nam je prišla naproti s svojimi šesterimi otroci, in vsi so pali jokaje na kolena. Župnik je dvignil Najsvetejše v blagoslov čez nje in je govoril predpisani pozdrav: “Mir bodi tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo.” Po-

templu, ki se je tja postavil in je pripovedoval ljubelemu Bogu svoje zasluge? Ali nisem Zveličarja, ki je zapustil svoj zlati kelih in se peljal k umirajočemu in ki je vso to dolgo pot gotovo mislil samo na njegovo dušo, motil s svojo bedasto čevljarsko molitvijo?

O bilo je tudi vse po tem, da je moral celo kmečki deček iti sam vase. Žena zidarjeva je vila roke proti nebu, in šest otrok, ki so stali okrog nje, je jokalo in se treslo od mraza in srčne boli.

In tedaj je padel moj pogled na noge otrok. Nobeden izmed njih ni bil obut v čevljih ali škornjih; v lesenih cokljah so stali tu s slabimi, zakrpanimi nogavicami in eden je stal bos v cokljah. Tako ubogi so bili, ko je oče še živel in zdaj leži notri, da umrje. Kaj bo potem?

Rožice cveto. . .

tem smo šli gori po ozkih in strmih stopnicah. V zgornji izbi je ležal Henčel. Delal je vse svoje življenje težko in tako težko trpel, da je bil s petintridesetimi leti pri koncu. Rdeče jetične rože so cvetele na njegovih licih, in njegove oči so blestele, kakor bi bile iz stekla.

Čez mizo je bil razprostrt bel prt; nažgal sem sveče, katerih stenj je najprej dolgo prasketal, predno je začel goret; in potem je položil župnik najsvetejši zakrament na mizo delavčevo. Ko je zdaj šlo njegovo ubogo življenje h koncu, je prišel kralj sveta k zidarju Henčlu.

Župnik je nemo namignil; vsi smo šli ven. Stali smo zunaj v ozki vežici in doli po stopnicah. Jaz sem bil v težki dušni sili. Sramoval sem se svoje molitve v saneh. Ali nisem bil kakor oni farizej v

Žena je vila roke proti nebu. Jaz sem ihtel ž njo in sem mislil na svojega očeta, ki je zdrav in si je s poštenim delom moral dovolj težko prislužiti, da mi je kupil te močne škornje, ki sem v njih. Nisem mogel drugače: sklonil sem se in sem pobožal usnjate golenice.

Župnik je odprl vrata; spoved je bila končana. Vsi smo šli v sobo bolnikovo. Jaz sem bil tako zbežgan, da me je duhovnik moral najprej tiho opozoriti, da sem molil očitno spoved. Tako sem začel: “Confiteor Deo omnipotenti . . . quia peccavi . . . mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa . . . Spovem se Bogu vsemogočnemu . . ., ker sem grešil . . ., moj greh, moj greh, moj preveliki greh . . .” in sem položil tudi svojo krivdo noter in sem čutil zase kot veliko tolažbo, ko je župnik govoril skozi tihoto noči:

"Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum tuorum — oproščenje, odvezo in odpuščenje tvojih grehov . . ."

Potem je odprl zlato škatljico, in kakor bela zvezda se je vzdignila sveta hostija kvišku, ki je na

Z globokim srčnim mirom sem se peljal domov. Bili smo samo še trije na saneh: jaz, voznik in župnik. Najboljši od nas je bil ostal pri zidarju Henčlu. Tako sem tudi v miru slišal naslednji dan novico, da je Henčel še isto noč odšel na oni svet . . .

njo umirajoči gledal z žarečimi očmi kot na zadnjo tolažbo, zadnjo oporo.

"Gospod, ne daj meni ničesar, daj vse Henčlovim otrokom," tako sem prisrčno molil, ko sem trikrat amajal mali zvonček za Gospod, nisem vreden.

Od vsega tega je zdaj do trideset let. In jaz vem, kako dober sopotnik je bil ljubi Bog v saneh. Jaz sem dovolj o pravem času prišel v mestne dolenice, in tudi Henčlovi otroci hodijo danes vsi v poštenih močnih čevljih in škornjih po svetu.

Pomenki o veri in neveri.

(Dalje.)

ONE in župnik sta zopet skupaj. To pot pa ne zvečer, temveč dopoldne. Naneslo je pa tako-le:

Tisti dan Tone ni delal. Ali je bil bolan ali kaj drugega, to sem pozabil. Pri Tonetovem sosedu so pa imeli prav resnega bolnika. Eden odraslih sinov se je bil nekje močno prehladil in si nakopal nevarno pljučnico. Tisto jutro ga je župnik previdel in ga pripravil za vsak slučaj za pot v večnost.

Tudi Tone je bil pri sosedovih. Ni ga bila pri gnala vera in ne spoštovanje do svetih obredov, temveč vljudnost in prijaznost, v kateri je živel s sosedi.

Do tega dne se Tone ni nikoli zanimal za take in podobne obrede, to se pravi, od takrat naprej ne, odkar je nehal hoditi v cerkev. In tega je že precej dolgo. Ako je nanesel slučaj, da je bil kje zraven, se je vedel kot človek, ki ga vsa stvar prav nič ne zadeva, misli so mu pa blodile Bog ve kje, tu pa tam so se celo ustavile pri vprašanju, kedaj bo modernega človeka srečala pamet . . .

Tisto jutro je pa bilo vse drugače. Pazil je, da so ga bile same oči in ušesa. Vsako župnikovo kret njo je hotel videti, vsako njegovo besedo zajeti v svoje uho. In preden je bil župnik pri kraju, si je bil Tone na jasnem, kako se bo začel prihodnji razgovor o veri in neveri.

In ta razgovor je prišel čudno hitro. Po par pozdravnih besedah je odvedel Tone župnika na svoj dom in kar naenkrat sta bila v živahnem pomenku.

Tone je postavil vprašanje nekako tako-le:

“Menda se boste še spominjali, gospod župnik, da sva nekoč že govorila o takozvanih zakramentih in podobnih cerkvenih ceremonijah. Jaz sem nekaj omenjal McCabov spis o tem predmetu. Takrat ste mi pojasnili svoje stališče glede vsebine ali pomena teh cerkvenih navad in uredb. Ni moja stvar, podajati vam kako izjavo, kakšen vtis je napravila name vaša razlaga, smatram pa tisto vprašanje za izčrpano. Danes imam nekaj drugega, kar je pa z onim vprašanjem v dokaj tesni zvezi.”

“Le ven z vprašanjem,” je pripomnil župnik.

“Tako. Ko sem vas pred nekaj minutami gledal in poslušal, ko ste si dajali opraviti okoli bolnega sosedovega sina, je oživel v meni vse, kar sem svoj čas bral pri istem McCabu o takozvanem obrednem jeziku rimske cerkve, to je o latinščini. Pisatelj razlaga v svojem spisu o zakramentih prav zanimivo, kako čudno je ravnanje cerkve, da se tako trdovratno drži svoje latinščine, tega odrevenelega in starokopitnega jezika, ki ga ljudstvo ne razume in največkrat niti duhovnik sam ne. Ali ste vi prav tako

hud zagovornik latinščine pri cerkvenih obredih kot odločno zagovarjate obrede same?”

“Nak, Tone, tako hud zagovornik latinščine pa nisem. Ne kaže, da bi bil jaz kot služabnik cerkve bolj cerkven kot je cerkev sama.”

Tone je vprašujoče pogledal.

“Kaj hočete s tem reči?”

“Hočem reči, da cerkvi jezik ni glavna stvar, glavna stvar so obredi, zlasti zakramenti in daritev sv. maše. Precej slučajno je, da se v zapadni cerkvi rabi v bogoslužju pretežno latinski jezik, da se pa ta jezik skoraj splošno uveljavlja, ima pa cerkev zelo važne razloge. Ako bi teh razlogov ne bilo, bi tudi latinskega jezika v bogoslužju ne bilo.”

“No, ali bi hoteli o tistih važnih razlogih nekaj izpregovoriti?”

“Prav rad, Tone. Ali prej mi povejte nekoliko več o tem, kar piše vaš ljubi McCabe o tej stvari.”

“Tudi to se lahko zgodi. Pa ustreživa drug drugemu. McCabe piše na primer, da latinščina duhovnikom daje samo potuho. Godrnja in momlja nekaj iz svojih bukev, česar noben človek ne razume, zato mu tudi ni treba paziti, da vse pravilno izgovori in o pravem času. Nikomu ni odgovoren in nihče ga ne kontrolira. Ako bi bili obredi v domačem jeziku, bi bil primoran bolj paziti, ker bi ga okoli stoječi poslušali in takorekoč nadzorovali. Meni se zdi to velika resnica.”

“Tone, jako majhna resnica je to. Moj odgovor vam jo bo pojasnil. Duhovnikova služba sloni na zaupanju Cerkve do njega, tiste Cerkve, ki mu je službo izročila. Zaupanje v človeka je v vsem javnem udejstvovanju človeštva temeljnega pomena. Brez medsebojnega zaupanja razpadajo vse kulturne uredbe v prazen nič. Družba ali vsaj zastopniki družbe — in to njihovo zastopništvo zopet sloni na zaupanju! — človeka najprej preizkusijo in še se preizkušnja primerno obnese, mu zaupajo in mu izročijo to ali ono odgovorno službo.”

“Da, toda nad zaupanjem je vedno kontrola. Kdo pa more kontrolirati duhovnika pri opravljanju cerkvene službe in delitvi zakramentov? Njegova nerazumljiva latinščina ga odtegne kontroli, da dela in godrnja, kar hoče.”

“Nad zaupanjem je vedno kontrola, ste rekli. Samo deloma imate prav. Vsak javni delavec je sicer res več ali manj pod kontrolo, včasih pod kontrolo svojih predstojnikov, včasih pod kontrolo javnosti. Toda priznati morate, da je polno momentov v življenju in delovanju vsakega takega javnega delavca, ko je odtegnjen kontroli, pa tudi primernih prilik, da se kontroli odtegne, ako se ravno hoče.”

Z nekolikim obotavljanjem je odgovoril Tone: "Ne bom oporekal."

Župnik je nadaljeval: "Dobro, povejte mi, kje je kontrola v tem slučaju, zakaj zelo krepko ste prej poudarili potrebo kontrole."

Tone je stopil po sobi in ni takoj odgovoril. Po par korakih se je razvnel:

"Saj to je ravno tisto zlo. Odtod toliko krivičnega ravnanja. Ko bodo ljudje vsi enaki — o, tisti čas pride! — ko ne bo več 'višjih' in 'nižjih,' ko ne bo več kapitalistov in proletarcev, ko bo vse država imela v rokah, takrat se ne bo mogel nihče odtegniti javni kontroli in goljufija bo nemogoča."

Župnik se je iz srca nasmejal.

Tičice pojo. . .

"Tone, oprostite, da se vam smejem. Deklamirate nekaj, kar ste se zopet k večjemu napol naučili Bog ve v katerem listu, pa sami ne veste, kaj vaša deklamacija pomeni. Sicer naj vas pa ne bo sram — sto in sto vaših somišljenikov podobno ponavlja skrhane fraze brez razumevanja, samo da si podžiga razdraženo kri. Glavno je pa, da ste tu sprožili vprašanje, ki sem ne spada ali pa k večjemu zelo od daleč."

Tone je bil resnično hud.

"Gospod, to vam povem, da vaše zasmehovanje preprostega delavca ni prav nič gentlemansko. Ko bi jaz imel toliko prilike študirati, kot ste jo imeli

vi in jo imate, bi jaz tudi bolj učeno postavljaj besede."

"Tone, tu ne gre toliko za učenost, gre v prvi vrsti za dosledno mišljenje. In priznati morate, da ste s svojo opazko o neki daljnji boljši bodočnosti prekinili tek najinega dosedanjega razmišljanja kot bi vrgel kamen v miren tolmun. Zato sem se moral smejati. Ali hočete, da spraviva voz nazaj na prvotno pot?"

"Poskusite, jaz ne vem, kako mislite."

"Vrniva se k vprašanju kontrole. Vi torej sodite, da je dandanes v mnogih slučajih kontrola nemogoča. Nekoč bo pa drugače, pravite. Takrat, ko bo vaš zamisel človeške družbe uresničen. Voščim vam srečo, toda za svojo osebo želim, da bi to bilo že sedaj in tudi prav dobro vem, da je. Trdim, da že sedaj, ko ljudje še niso vsi enaki — da rabim vaše besede — ni trenutka v človekovem življenju, ko bi se kdo mogel odtegniti kontroli."

Tone je obstal in vprašujoče od strani pogledal župnika. Čez nekaj trenutkov se je obrnil naravnost proti njemu in napeto vprašal:

"In v čem obstoji tista kontrola?"

Župnik je zapičil palec desne roke na prsi in odsekano odgovoril:

"Vest!"

"Ha! Vest! Kaj je to? Vsak si jo drugače tolmači."

"Morda. Toda če hočete pravi odgovor, naj ga vam povem. Vest je odgovornost pred Bogom."

"In kaj je Bog? Vsak si ga drugače tolmači."

"Žalostno, če je res. Toda v našem primeru vendar ne more biti pomote v razumevanju. Govoriva — ne pozabite, Tone. — o tem, je li katoliški duhovnik pri delitvi zakramentov kontroliran ali ne. Jaz trdim, da je. Njegova vest ga kontrolira, odgovornost pred Bogom. Tako tolmači vest tista Cerkev, katere služabnik je duhovnik. In Boga pač tolmači vsak veren katoliški duhovnik tako, kot ga tolmači in o njem uči njegova Cerkev. Cerkev torej duhovniku zaupa, da se zaveda odgovornosti pred Bogom, z drugo besedo, da ga Bog vedno in povsod kontrolira. Zato celo bolj zaupa, da bo duhovnik prav ravnal, nego če bi vse njegove besede in vse njegovo ravnanje kontroliralo ljudstvo."

"In to je vse, kar morete povedati o opravičenosti latinščine pri cerkvenih obredih?"

"Ne, Tone, to še davno ni vse. Odgovoril sem vam za sedaj samo na to, kar ste navedli kot ugovor svojega McCaba zoper latinščino. Ako imate še kak ugovor, kar na mizo ž njim!"

"Čakajte, še s tem nisva pri kraju. Kaj pa, če duhovnik le nič ne da na vest in na Boga, tudi taki se najdejo. McCabe sam je še nekaj časa opravljal obrede, ko že ni več veroval."

“Slabo zanj, če je tako ravnal. Posebne časti mu s to ugotovitvijo niste izkazali. Toda v takem slučaju bi tudi zamenjava latinščine z drugim jezikom nič ne koristila. Ako kdo na vsak način hoče varati, bo že našel primerno pot za varanje. Če ne v jeziku, pa kako drugače. Latinščina je pri tem nedolžna kot najbolj bel golobček. Ali ne vidite, Tone, da sta se oba z McCabom zopet obesila za rešilno bilko, ki je vse prej kot rešilna?”

Tone je razmišljal. Na vse načine je iskal novih misli, da bi rešil McCaba, toda pod vtisom župnikovega prepričevalnega zaključka se je njemu samemu zazdel McCabe kakor slamnati mož na njivi. Zato je zasukal pogovor na drugo stezico in začel govoriti kakor sam iz sebe.

“Naj že bo to kakor hoče, toda nobenega dvoma ni, da bi rimska cerkev naredila prav, ako bi odpravila latinščino in uvedla domač jezik v bogoslužje. Ljudje bi vsaj razumeli, kaj se govori. S to vsiljivo latinščino pa cerkev kaže na eni strani svojo starokopitnost, na drugi strani pa nenaklonjenost do narodov, ki niso latinskega izvora.”

“Starokopitnost, ste rekli, Tone. Ali je starokopitna tudi medicina, ko zdravniki pišejo svoje recepte po latinsko? Ali morda mislite tako kot neki slovenski pisatelj, ki je v šali zapisal, da bi zdravila ne pomagala, ako bi recepti ne bili pisani po latinsko?”

Tone ni odgovoril, zato je župnik nadaljeval:

“Zgodovinski razlogi so privedli cerkev do tega, da je njen uradni jezik latinski. In ker je rimska cerkev v začetku rabila latinski jezik, v katerega je povila svoj nauk in svoje bogoslužje, je le naravno, da še danes najlažje v tem jeziku izrazi in najbolj točno izreče vsebino svojega nauka in svojega bogoslužja. Prazno je tudi očitanje, da s tem kaže nenaklonjenost do nelatinskih narodov. Znano vam je, Tone, da je latinščina jezik, ki je kot tak mrtev, ki ga nobeno ljudstvo več ne govori. Ima sicer precej podobnosti z italijanskim in z drugimi romanskimi jeziki, vendar se ga mora vsak moderen človek posebej učiti, da jo dobro razume. Mislim torej, da je ravno nasprotno od tega res, kar vi trdite. Ako ostane cerkev pri svoji latinščini, najlažje ohrani popolno nepristranost in enako naklonjenost do vseh narodov sveta.”

“Zavoljo mene naj kar ostane. Ali pamet mi pravi, da bi morali ljudje obrede razumeti. Vi zagovarjate cerkev in njeno latinščino, to se pravi, zagovarjate cerkveno vodstvo. Ogibate se pa odgovoru na vprašanje, kaj je z milijoni vernih kristijanov, ki neprestano poslušajo latinščino svojih duhovnikov, pa prav nič ne vedo, kaj se govori. Menda vendar ne zastopate stališča, da so verniki tu zavoljo cerkve, recimo, da so verniki zavoljo papeža in kardinalov, ne pa papež in kardinali zavoljo vernikov.”

Župniku se je obraz razjasnil kot bi ga obsijalo pomladno sonce. In je odgovoril:

“Vsa čast vam, Tone, zelo krepko se potegujete za pravilno razumevanje katoličanstva. Naj vam to potegovanje narekuje razum ali srce, reči vam moram, da ste to prav zadeli. V zmoti ste samo, ko trdite, da verniki prav nič ne vedo, kaj duhovnik govori. Če ne vedo . . .”

“Dovolite, da vas prekinem. Čemu sta se na pr. sveta brata Ciril in Metod toliko trudila, da bi uvedla slovanski jezik v bogoslužje, če ne prav radi tega, da bi njuni verniki razumeli, kaj se godi in govori med njimi?”

“Da, to je bil gotovo poglobitni vzrok, čeprav ne samo to. Zelo me veseli, da se sklicujete na ta dva velika moža. Toda ta razlog danes ni več tako močan — in prav to sem vam hotel reči prej, pa ste me malo prekinili.”

“In kako to, da je omenjeni razlog izgubil svojo moč?”

“Prav preprost odgovor. V času sv. Cirila in Metoda ljudstvo ni znalo čitati knjig in je bilo navezano le na poslušanje duhovnikove besede. Dandanes je vse drugače. Številne molitvene knjige in knjižice, dalje tiskane razlage obredov in ceremonij in vsakovrstni pouk o cerkvenem bogoslužju, ki ga najdete po nabožnih listih, bistveno zmanjšuje potreba domačega jezika pri bogoslužnih opravilih. Za majhen denar dobite celo mašno knjigo v raznih modernih jezikih v obliki molitvene knjige, da z njeno pomočjo prav do zadnje besede lahko zasledujete vse duhovnikove molitve pri altarju. Enako glede drugih obredov. Morda bi hoteli vprašati, če imamo tudi v slovenščini take knjige. Moram vam nerad odgovoriti, da ne mnogo. Smo majhen narod. Toda to ni glavni vzrok. Ako bi vsi tisti Slovenci, ki z vami vred na vseh straneh napadajo cerkev in vero, imeli toliko denarja za take in podobne knjige, kolikor ga imate za brezverske liste, bi tudi mi že lahko zdavnaj imeli vse take knjige in bi se ne bilo treba pritoževati, da verniki ne razumejo, kaj duhovnik dela in moli med njimi. In še to, Tone, čeprav bom spet enkrat precej oseben. Ako bi bili vi tako lep in častitljiv mož, kot se v temle razgovoru z menoj delate, bi dali en tolar za kako obredno knjigo v tem ali onem modernem jeziku — saj jih znate več — in bi danes zjutraj s pomočjo tiste knjige natančno sledili mojim kretnjam in mojim besedam pri sosedovem bolniku. Potem bi lahko o vsej stvari sodili iz prvega vira. Toda vi imate svoj dolar rajši za svoj hujskaški dnevnik in za McCaba, o katerih dobro veste, da ju vodi zgolj sovraštvo do cerkve in vere. Potem bi pa tudi ne imeli o vseh teh rečeh tako čudnih pojmov, ki imajo sicer mrvice navidezne opravičenosti na sebi, v resnici so pa zgolj prazne marnje in klepetanje tistih, ki so zakleti nasprotniki

vsega krščanskega. Kljub temu si pa drznejšo nastopati v ovčji obleki in se izdajajo za zagovornika cerkve. In eno tako ulogico ste tudi vi skušali igrati to jutro, pa se vam prav tako malo poda."

Tone se je hudomušno muzal, vendar ni mogel zakriti svoje zadrege. Da bi premostil vrzel, ki je nastala v razgovoru, se je enkrat, dvakrat celo na glas zasmel in ko je župnik le molčal, je čez nekaj časa spregovoril:

"Gospod, prav vseč ste mi, kadar se tako-le razvnamete. Še zameriti vam ne morem, dasi me včasih krepko primete. Naj bo, saj nekaj imate tudi vi prav. Vendar še nisva pri koncu. Zdi se mi, da ste drugače končali, nego je bilo pričakovati. Velik zagovornik latinščine ste, dasi tega niste hoteli priznati v začetku."

"Tone, motite se, če mislite, da sem končal. Spet vam moram poudarjati, da sem odgovoril samo na vaše vprašanje. Ako niste zadovoljni, ovrzite moj odgovor ali pa vprašajte dalje."

"Dobro, bom vprašal. Ali niste prej rekli, da nočete biti bolj cerkveni ko cerkev sama? Kaj ste hoteli s tem reči?"

"Hotel sem reči, da Cerkev kljub vsemu temu ne jaha na latinščini kakor da bi brez nje ne bilo krščanstva. Poudaril sem že, da je v prvi vrsti od zgodovinskega razvoja odvisno, kateri jezik se rabi v bogoslužju. Z veseljem trpi cerkev poleg latinskega jezika marsikje še druge liturgične jezike. Sami ste se sklicevali na primer na staroslovenščino. Ko sta jo sveta brata uvedla v bogoslužje, jima je Rim takoj pritegnil in ju celo krepko branil pred nemškimi škofi, ki so jima bili nasprotni. Samo zgodovinskim dogodkom je pripisovati, da ni danes staroslovenščina bolj razširjena v bogoslužju. Kjer se je pa ohranila, je Rim niti najmanj ne preganja. Nasprotno, pripravljen jo je razširiti, ako bi razmere pokazale, da bi bilo prav. Poleg staroslovenščine trpi Rim brez pomislekov v bogoslužju tudi grščino, kopščino in še več drugih vzhodnih jezikov. Vsakega brani in čuva tam, kjer ga zgodovinski razvoj opravičuje. Vsakega zagovarja v slučaju, če je tako po krivici napadan, kot ste vi malo prej napadali latinščino. To je cerkveno stališče in samo s tega stališča sem se jaz prej odločno potegnil za latinščino v naših cerkvah."

"Omenili ste, da bi bil Rim pripravljen, razširiti staroslovenščino, ako bi razmere pokazale, da bi bilo na mestu. Kaj pa napravlja razmere neugodne?"

"Marsikaj. Toda v vse podrobnosti se ne bom spuščal. Omenim samo to, da Cerkev razmišlja, komu bi bilo ustrezno."

"Gotovo vsem zavednim Slovanom. Kolikokrat sem že bral in slišal, da mnoge samo latinščina odtuje cerkvi. Celo veliko nasprotnikov bi pridobila nazaj s tako korenito izpremembo."

"Ali tudi vas, Tone?"

"A kaj, jaz tu ne pridem v poštev. Jaz že svoje vem."

"Prav, Tone. Vi veste svoje in prav tako 'vedo svoje' vsi nasprotniki Cerkve. In to je najbolj smešno, da se taki-le najbolj potegujete za kako izpremembo v Cerkvi. Oni, ki res verujejo, drže s Cerkvijo in hodijo k službi božji, so lepo zadovoljni z uredbami Cerkve in skušajo po svoji moči razumeti njene naprave, ljudje, ki so se Cerkvi odtujili, ker nočejo sprejeti njenega nauka — in to je vendar glavna stvar — taki ljudje imate pa vedno nekaj nergati in godrnjati in bi radi tu izpremembo, tam izpremembo. Ali mislite, da bo Cerkev res zavoljo odpadlih in nevernih nergačev napravljala tako dalekosežno izpremembo, ko dobro ve, da ne bo nič pridobila? Ne rečem, marsikdo bi šel parkrat poslušat slovensko mašo, morda celo vi, Tone, toda iz gole radovednosti, pa bi se kmalu naveličali in spet ostali zunaj enkrat za vselej. Tone, ljudi vodi redno v Cerkev živa vera, ako jo imajo, vse drugo je le drugotnega pomena. In Cerkev je tu zato, da ljudem z vero kaže pravo pot, nikakor ne zato, da ustreza njihovim sitnim muham."

"To je nazadnje vse res. Toda brali smo, da se celo škofje potegujejo za staroslovenščino, če se ne motim, celo za moderno, Rim se pa upira. Ali štejete tudi škofo med nergače in nevérnike?"

"Na zadnje vprašanje mi ni treba odgovoriti. Res je pa, da v najvišjih cerkvenih krogih razpravljajo o tem vprašanju. In to je najboljši dokaz, da Rim ne tišči same latinščine v ospredje, kot ste mu skušali očitati. Ako bi bilo to res, bi Rim niti ne dopuščal, da bi škofje o tem razpravljali. Ne bojte se za škofo. Da se jim Rim protivi, se bere samo v vaših listih, ki bi branili samega Sv. Duha, ako bi mogli obenem udariti po Rimu."

"Potem pa res ne razumem, da še ne berete maše po slovensko."

"Zato ne, ker je mnogo razlogov, da se obdrži latinščina. In te razloge priznajo tudi tisti, ki se iz pravega namena potegujejo za uvedbo materinščine. Komaj par tednov je tega, ko sem imel priliko govoriti z nekim Angležem, ki je konvertit. Iz angleške visoke cerkve je pred leti prestopil v katoliško in je otroško veren katoličan. S posebno prisrčnostjo mi je slikal lepoto katoliškega bogoslužja in je zlasti poudarjal imenitno uredbo, da je v rimski Cerkvi skoraj povsod uveljavljena latinščina. Veliko potujem, je dejal, pa me zlepa kaka stvar tako ne gane, kot ravno ta krasna edinstvo naše Cerkve, ki se kaže celo v bogoslužnem jeziku. Naj se ustavim na tem ali onem koncu sveta, če najdem katoliško cerkev, vem, da bom tam prisostvoval sv. maši, ki bo od prvega In nomine Patris do zadnjega Deo gratias prav natančno tako kot pri nas doma."

Vidite, Tone, tako čuti marsikako katoliško srce, najbrž velika večina. In Rim ravna jako modro, če pomišlja in se ozira vse bolj na mnenja in čuvstvanje svojih zvestih, nego na — no, saj sem že prej dosti rekel.”

Tone je obmolknil in bobnal s prsti po mizi. Župnik je pogledal na uro in ustal.

“Quota hora est?” (Koliko je ura?) je vprašal Tone. Ta stavek in še par drugih mu je ostalo v spo-

minu od takrat, ko je bil v Ljubljani za eno leto poskusil trgati hlače v latinskih šolah.

“Decima,” je odgovoril župnik. “Tempus surgendi et consilium abeundi . . .” (Deset. Čas, da se dvignem in svetovati je, da odidem.)

Oba sta se smejala in bila vesela, da jima je prav tista latinščina pripomogla do prijaznega razstanka, ki je pred nekaj minutami delala tak prepad med njima.

(Dalje prih.)

Večerni pozdrav Mariji.

Prešmentane citre.

3.

LAČE so se hitro uživele v stari položaj in so že pričakovale nove mere, jabolka so gledala v novo pomlad in v cvetje, citre pa niso več pele kot so pele preje. In mamica ni bila več vesela kot je bila preje. Pa je spregovorila neko jutro in je dejala:

“Lojze, pripravi se, h citraškemu učitelju boš hodil na ure.”

“Dobro, mamica.”

“Pa da mi ne boš delal več žalosti s citrami, kot si doslej.”

“Ne bom, mamica.”

In s trdnim sklepom, da se v štirinajstih dneh naučim citer, sem jo mahnil naslednji teden k učitelju. Naučil se jih bom, da bodo pesmi kar izpod prstov lile, vse bom pa zasviral v tolažbo mamino, ki mi je bila tako dobra. — Predno bo vstala, bom zapel v tiho jutro s tički vred, predno bo šla k počitku, ji bom pel uspavanko in bo sanjala o lepih krajih, o raju pel o dobrem, pridnem Lojzku, ki jo ima tako iz srca rad . . .

Učitelj je stanoval ob najlepšem mestnem drevo-redu; močni kostanji so ravno kukali v prvo pomlad; belo in rdeče cvetje je tu in tam poganjalo kakor v strahu in bojazni. Pri četrtem kostanju je stala vila, vsa v divji trti, pod prvim oknom na desno pa je žarelo: “Karel Orešnik, tamburaški in citraški in-struktor.”

Tako mi je bilo, kakor je bilo Mojzesu, ko je od daleč zagledal obljubljeni deželo. Da, še bolj sem bil srečen od Mojzesa. On ni smel stopiti v svojo obljubljeni deželo, jaz sem bil pa ravno namenjen vanjo. Dobro pol ure sem stal na pragu. Popravljaj sem si trakove na čevljih, pogledoval, če so vsi gumbi na suknji v redu, citre sem obtipaval, če mor-da ni lim popustil, potem sem prisluškal pri vra-tih: nebeškolepa muzika je donela iz sobe, samo od časa do časa je urezal v to ubranost rezek zvok. — Sklepal sem, to mora biti učenec. Mojster se men-da ne bo zmotil. Kakor sem sklepal, tako je bilo, samo Bog je hotel, da sem kljub svoji dostojnosti pri-letel jako nedostojno v učiteljevo sobo. Zaverovan v muziko, sem nevede in nehote pritisnil s komolcem na kljuko in telebnil v sobo.

Presenečenje, prestrašile so se citre, prestrašil se je učitelj, prestrašila se je učenka, ki je sedela na drugem koncu mize in igrala, samo škorec v kajbi ob oknu se ni ustrašil, temveč je prav nesramno vprašal po nemško:

“Kaj hočeš?”

V meni je pa v tem hipu zraslo spoštovanje do učitelja za meter višje; preje je bilo pol metra dolgo, zdaj je merilo poldrugi meter. Če ima tako razum-ne tiče, ki govorijo, kako mora biti šele on razumen, sem mislil in sem potegnil klobuk z glave:

“Klanjam se, k uri sem prišel, kakor ste nam na-znanili.”

Suhi: “Sedite!”

Za četrto metra je spoštovanje padlo: tako nepri-jazen je. Toda v prihodnjem trenutku je že zopet dobilo prvotno mero nazaj. Segel je v strune in je zazvenelo. Koroška narodna. O sinjem jezeru, o dveh sinjih očeh, ki so tako silovito podobne jezeru in v katere bi se rad mlad pobič potopil za vse živ-ljenje, zakaj tako sladka je smrt v takih sinjih je-zerih. — Zvenelo je, zvenelo, in moja duša je šla na romanje tja h koroškimi jezerom. Tam v Beljaku imam strica, tam ob Beljaku je tako sinje jezero. In spomnil sem se žalostnega dogodka, ki sem ga do-živel sam radi Beljaka in koroških jezer. Oče je re-kel nekoč: sinko, pripravi se; v Beljak gremo jutri. Nebesa so bile v tej besedi očetovi. Nisem vedel, kam bi se bil dejal. Kjer so nebesa, pa je vedno hu-dobec zraven. Še tisti dan so se odpeljali v Beljak brez mene, ker sem zagnal mlajšemu bratu poleno v nogo. Ta žalostni spomin mi je vstal v duši, ko so citre zvenele o koroškem jezeru in sinjih očeh. — In bilo mi je, kakor da bi moral tudi jaz najti take sinje oči, sinje kakor koroška jezera in bi se potopil vanje za vse življenje; nič več bi se ne povrnil do-mov; vsi bi me iskali, oče bi si oči izjokal. Zastonj! Lojzeta ne bo več domov! In potem bi se mu pri-kazal nekega dne v podobi duha in bi mu rekel: Ker nisi pustil svojemu sinu, da bi videl koroška je-zera, je šel in žalostno utonil ravno v koroškem je-zeru. Ob tej novici pa bi očeta zadela kap. — Za-ropotale so citre na tla.

Učitelj preneha:

Bodite vendar mirni in poslušajte in glejte, da se bote kaj naučili!” Mera spoštovanja je padla za pol metra. — Pa sem vseeno sklenil, da bom miren in bom poslušal in gledal. In sem poslušal in gledal . . .

Zvenelo je in zvenelo . . . Topot o lepi drobni tički, ki je sedela na veji, pod vejo je spančkala de-klica črnih las in rdečih usten. Tička je pela o de-klici pod vejo in je spraševala, kdo ji je dal beli smehljaj? Ali solnce na nebu ali blesteči maj? Kdo ji je dal tako lepo obleko? Tako je lepa kot bi se jo bila v mavrici oprala in očesca pod zaprtimi ve-kami so sinja kakor rahle cvetke rožmarina. Ko je tička končala, se je deklica zbudila in zgodilo se je čudo. Tičica se je spremenila v lepega fanta, ki je

imel zdravje v očeh in moč v roki in oba sta bila iz srca vesela.

Poslušal sem in gledal. Učitelju so hiteli prsti, kakor da bi bili namazani z oljem; učenki so še tudi tako srednje tekli. Le kje je dobila tako lep prstan? Žarel je kakor samo zlato. Bogve, ali je samo pozlačen, ali je pristno zlato? In kje je dobila bele uhane, velike, kakor jih ciganke nosijo? O, in kako lepe so ji oči in kako so ji lica z rdečico nadahnjena?

Še nekaj trenutkov in že nisem več poslušal, samo gledal sem. In v srcu mi je zopet bilo, kakor da sem našel jezera, v katera bi se potopil in bil sem tiček na veji, ki poje deklici na trati in čudo se je zgodilo: deklica se je zbudila in me je pogledala. Tako mil je bil njen pogled, da sem bil presunjen same lepote.

Tedaj je učenka vstala, dala klobuček na glavo, se zahvalila in odšla. Meni pa je legel v dušo črn oblak, tak, ki nosi nevihto in žalost seboj. In želel sem si, da bi se ta oblak razklenil in vsul svojo točo na učitelja. Ali je ni mogel delj pridržati, kam se mu mudi? Veliko bi se naučil pri njej. Oblak pa se ni razklenil, toče ni bilo, učitelj je primaknil stol bliže k mizi.

“Tako, zdaj pa midva!”

Ogledal si je moje citre, poskusil nekaj akordov in sva začela. “A—cela nota, A—polovična, A—osminka, A—četrtnka.” — Ti preklicani “A.” Kaj je tebe treba bilo? Sem drhtel jeze in nejevolje. — Kje je še koroška narodna, kje je ona o tičici? In ura je obstala na steni, učitelj je postal siten, škorec je venomer trobil svojo: kaj hočeš? Citre pa so pele: A—cela, A—polovična, A—četrtnka, A—osminka. A—cela se mi je zapičila v prste in nisem mogel preko nje. Učitelj pa je odločil: prihodnjič naprej. In sem šel.

Pod prvi kostanj v drevoredu sem sedel in sem jokal. Ne ravno s solzami, temveč z dušo. Kadar človek samo z dušo joka, je pa še posebno hudo. Tam ob prvi vili so se smejale češnje v prvem cvetu, danes ni bilo časa, da bi bil nanje mislil in na vso grešno sladkost, ki so mi jo navadno vsako leto prinesle. Jaz sem bil sedaj v Beljaku in ob koroškem jezeru. V ladjici. Ona citra na robni klopici. Jaz veslam. Tiho je hitela ladjica po gladini, tiho so hitele duše; dve, tri ure plava ladjica, nazadnje pa se dvigne iz jezera vila povodkinja in v trenutku sva bila na dnu jezera, v zlatem gradu, zaprta na vekomaj, na vekomaj. Sladko bi bilo umreti sedaj.

Umreti? Zdrznil sem se. Saj si še v drevoredu in kje je jezero? Z žalostjo v duši sem se napotil proti domu. — Mati je čakala pri vratih:

“Kod si hodil, kje si bil?”

“Citre sem igral.”

“Štiri ure?”

“Res, znam že veliko; A—polovična, A—četrtn-

ka, A—osminka, A—cela.”

Mati pa je vzela palico in je naštela po meni petindvajset celih not. Pomislite, petindvajset! Kako je bila moja mati muzikalično nadahnjena! Meni ni šla ena cela nota pri učitelju, njej se je posrečilo kar petindvajset. Pa kako so šle po taktu: ena, dve, tri, štiri . . .

Inzvečer potem zopet petindvajset. V lepi misli na jezero in sinje oči sem namreč hitro pozabil na pekoče posledice materine muzikaličnosti. Kdo spaka mi je navdahnil, da sem sedel k mizi in začel pisati pesem o sinjem jezeru in sinjih očeh, ne vem. Mati je sedela na drugem kraju mize in je šivala, jaz sem delal računsko nalogo. Kar mi nekaj sili v roko. Kar vedel nisem, kaj je. Naravnost iz duše je sililo v roko, iz roke v svinčnik, iz svinčnika na papir. Pogledam, kaj je. Kitica pesmi. Tako-le je bilo napisano:

“Misli si, da sem labod
v jezeru srebrnem,
Micka, ti si ribica
v jezeru srebrnem.”

In lilo je, lilo iz duše v roko, iz roke v svinčnik, iz svinčnika na papir: “Kaj pa dela ribica v jezeru srebrnem?” Pa se je zablistalo preko mize materino oko in kmalu zatem je zagrmelo:

“Pokaži računsko nalogo.”

Lojze, kako si ti danes nesrečen. Mati je strme-la. V prvem trenutku sem mislil, da strmi občudovanja, ker ima sina — pesnika. Kmalu zatem pa sem izkusil, da temu ni bilo tako. Zopet petindvajset. Tudi zdaj celih. Kako je bila moja mati muzikalična! Te prešmentane citre!

4.

Minila so leta in z leti raste pamet. Tako je tudi Lojze nekega dne vzela pamet v roke in se je vprašal: Ti Lojze, kam jo boš pa mahnil, ko boš končal študije? Pamet je odgovorila: Kamor hočeš; če kreneš na levo, ne boš kruha stradal, če kreneš na desno, ne boš kruha stradal. Samo na levi je bel kruh, na desni pa jedo kruh z ječmenom pomešanega. Torej na levo pamet, kjer jedo bel kruh? Se razume. Za duhovnika? Se razume. Mati pa mi je nekega večera spekla jajčke in je prosila:

“Lojze, greš h p. Metodu? Čaka te v samostanu in višji predstojnik bi te rad videl.”

Takoj sem slušal in šel. Zvečer pa sem bil zapi-san med kandidate frančiškanskega reda. In še sta minila dva meseca in trije tedni in ljudje so zvedeli: Lojze je popustil posvetno rabo in jo je mahnil v samostan. Ni se poslovil, nikomur ni segel v roke, vzela ga je noč.

Na poti v puščavniško življenje. V kupeju sedim, mati sedi ob meni, in strmim v citre na polici... Jaz strmim skozi okno: Bazilika Matere Milosti se je

še zadnjikrat zasvetila v temno noč kakor v pozdrav. Drava je zašumela in — Maribor je bil za nami. Prvič v življenju sem občutil domotožje, prvič v življenju sem se resno poslavljal od doma. Mati me je razumela:

“Sinko, naj se ti nič ne toži. Srečen boš, kot nismo srečni mi, pa si zaigraj na citre, če boš žalosten. Da bi jaz bila na tvojem mestu . . .” Naprej so govorile solze . . .

Citre pa niso bile voljne in godne za samostan, ali kaj. Ko smo v Celju izstopili, da bi krenili proti Savinjski dolini, so kar lepo občepele na polici. Nisem se spomnil nanje, pa tudi mati je nanje pozabila. — “Citre!” — Vlak zažvižga, mati skoči ponje, toliko, da jih je še ujela, prihodnjo minuto je bil vlak že v polnem teku. Kakor da bi bila rešila človeka iz vode ali ognja, tako je bila vesela, tudi jaz sem bil vesel. Kaj bi le počel, kadar bi me premagala žalost v samostanu? Tako pa so bile citre rešene in z njimi tolažba srcu mojemu.

In res so bile citre tolažba srcu mojemu že prve dni samostanskega življenja. Savinji sem tožil svojo žalost po domu; ni me tolažila. Gozdčikom sem tožil, kako sem sam; niso me tolažili. Zabrenkal sem na citre, mahoma je prišla tolažba. Malo čudno je prišla, prišla pa je in to je glavno.

Sedim ob oknu s tovarišem. V Savinjsko dolino sva strmela, tam daleč je dremal Speči škof, kakor pravijo Savinjšani bližnjemu gorovju; še dalje zadaj je sanjala Ojstrica, Savinja se je vila v daljo kakor srebrna nitka, nad vso planoto je plaval božji mir in tih pokoj. Tovariš pravi:

“Zaigraj na citre.”

Zaigral sem o jezeru koroškem in o sinjih očeh. Nisem preigral stavka, kar stoji v vratih oče magister, voditelj novincev, mogočen in velik:

“Prvič, fanta, strogo je prepovedano, stikati drug drugemu po sobah; drugič, okno imata odprto; pod oknom se ustavlja mladost. Kakor vesta, mladost je norost. Zaprita okno. Tretjič, je sedaj kor, marš na kor!”

Sinajska gora . . . Gromenje in bliskanje . . . Zapovedi, paragrafi . . . In midva sva hitela na kor.

Po molitvi pa me je čudovito skelelo v duši; iz duše je sililo v roko, roka je segla nehote po svinčniku, iz svinčnika je lila na papir romanca o očetu magistru, p. Deodatu, in novincu Pankraciju:

“Brat Pankracij, znaš ne znaš, tri mi vozle razvozlaš . . .”

Brat Pankracij brez vse muje, vozle gordijske rešuje.

“Bravo, vrlo dobro znanje, Zdaj pa to-le še vprašanje;

“Veš, kdo Kajna je ubil?”

“Abel je morivec bil.”

“Basta,” pravi Deodat

in napiše rezultat:

“To povem zares, moj sin:

kuto božjo brž na klin.”

To je bila tolažba, ki so mi jo citre prinesle. Psnikovati sem začel, da mi je papirja primanjkovalo. Časih sem zapel bolj neotesano, časih bolj pobožno. Vse so mi bile v tolažbo in uteho. Ali ni šla tudi ta tolažba kmalu po vodi? Zvedel je oče magister, da jaham pegaza (pesniškega oslička). V zadrego sem prišel. Jahanje je frančiškanom prepovedano od Frančiškovih časov sem. Sveti Frančišek je dejal: “Bratje naj ne jahajo, ker je to preimenitno za berace, ki so si izvolili prostovoljno uboštvo.”

“Lojze, še iz reda te poženejo!” me je zaskrbelo.

Oče magister pa je bil pameten, samo zahteval je, naj mu pokažem pesmi. In sem mu pokazal. Pa samo pobožne, seveda. Pohvalil jih ni, grajal tudi ne; sklenil je pa, naj poženem pegaza čez prag:

“Posvetite se raje duhovnemu življenju, bote že pozneje kovali,” je bila razsodba.

Jaz pa sem mislil: Samo eno še, potem pa nobene več.

Pesem je pa rodila sitnost. Listič, ki je bila na njem napisana pesem, je padel skozi okno naravnost v roke svinjski dekli. Dekla, dobrovoljna ženica, pa brž:

“Hej, no, gospod, naj no pogledajo dol, kaj jim je dol padlo!”

“Kar počakajte, pridem doli.” Pri vratih pa sva trčila z očetom magistrskom skupaj. Namršene obrvi, usta nabrana v jezo; precej sem vedel: Lojze, zopet si jo polomil. — Oče magister zagrmijo:

“Novinec, pa se pogovarja s svinjsko dekle!” In padale so, padale očetovske besede v moje grešno srce in so obrodile trdne sklepe: nikdar več k oknu, nikdar več citre v roke; toliko zgage so mi že prinesle; nikdar več svinčnika v roke, da bi pisal pesmi, saj mi ne dajo ne trohico slave, ki sem jo pričakoval. Pri prihodnji tromesečni votaciji o zadržanju novincev pa sem imel dva črna fižola. In p. gvardijan so povzdignili svoj glas:

“Poboljšanje, poboljšanje, poboljšanje novinec, da tene bomo presejali kakor presejejo pšenico, predno jo spravijo v žitnico. Če se ne boš poboljšal, boš ležal med plevami na dan zadnjega presejanja. Težko je redovniško življenje, treba je, da boš klen in poln, če ne, ne bo moka iz tebe, in če bo moka, bo črviva. Črviva moka pa ne da dobrega kruha.”

Vzel sem si vse besede k srcu in sem se poboljšal. Okno sem z žebličkom zabil, da bi mi ne bilo več v grešno priložnost; citre sem zaklenil in oddal ključek krojaču, pesmi sem zažgal,

(Dalje.)

E. AZAMERI

Marija in Evharistija.

Rev. Dr. Al. Merhar:

VE veliki resnici krščanstva sta v najtesnejši zvezi med seboj: Marija in Evharistija.

Kako sodi o tem medsebojnem razmerju verno krščansko ljudstvo? Ne podcenjujmo sodbe teh preprostih otrok

božjih. Kaj misli ljudstvo o razmerju med Marijo in Evharistijo, je odgovorilo dejanski tako, da je pobožnost do Marije in Evharistije postavilo v najtesnejšo zvezo. Kadar ljudstvo javno pozdravlja zakrament ljubezni: "Češčeno in hvaljeno naj vedno bo presveto Rešnje Telo," rado dostavlja: "in brezmadežno spočetje bl. Device Marije." Ali niso Marijini prazniki tisti dnevi, ob katerih prejemajo verniki sv. obhajilo v obilnejšem številu kakor sicer? Za največji Marijin praznik, ki je Marijino vnebovzetje, si je krščansko ljudstvo po davni navadi naložilo dolžnost, pristopiti k obhajilni mizi. Najprimernejše izvrši to na kakem Marijinem božjem potu: "ob šmarnih mašah."

Res! Verno ljudstvo pozna pristrčno zvezo med evharističkim Zveličarjem in njegovo deviško Materjo, čeprav ne zna povedati razlogov, iz katerih takoravna. Tisti čas je Jezus odgovoril in rekel: "Zahvalim te Oče — Gospod nebes in zemlje! Da si to zakril modrim in razumnim in si razodel malim. Prav, Oče! Tako je bilo tebi vseč." Te Gospodove besede nam prihajajo v spomin, ko vidimo, kako je ljudstvo v svojem verskem življenju tesno združilo Marijo in Evharistijo.

Pa vzemimo Gospodov izrek dobesedno, namreč izrek: "... in si razodel malim." Vprašajmo nedolžno deco, ki je le nekoliko že slišala o Jezusu in Mariji: Ali si morete misliti, da bi Marijino telo trohnelo v grobu, ko je Jezusovo telo poveljučano v zakramentu ljubezni in v nebesih? Ne, nikdar ne, vam odmajujejo detinske trume. Verna misel, ki je pač ne znajo še pravilno izreči, jim pravi: Ker je poveljučano telo Jezusovo, mora biti poveljučano tudi Marijino telo.

Ali za nas je merodajna sodba sv. Cerkve. Kako praznuje Cerkev praznik presv. Rešnjega Telesa? Tako, da na praznik sam in v vsej njegovi osmini hvaležno poveljučuje tudi Marijo, ki nam je dala sv. Rešnje Telo. Kolikrat smo že slišali evharistiški slavospev "Tantum ergo," "Genitori" ... Ali smo pri tem vedeli in se spomnili, da je to le del slovesne pesmi, ki poveljučuje tudi Marijo? Opeva namreč sv. Rešnje Telo kot sad Marijinega brezmadežnega telesa: Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine. — Nam je dan, za nas je rojen iz Brezmadežne Device. Cerkev in ljudstvo se torej strinjata, kar zadene zvezo med Marijo in Evharistijo.

To lepo vzajemno življenje je našlo svoje najvišje potrjenje v slovečih evharistiških čudežih v Lurdu, ki je največja Marijina božja pot. Papež Pij X. je 25. aprila leta 1911 o tem zapisal sledeče besede: "Kakor vemo, obstoji posebna slava lurškega svetišča v tem, da prihajajo tjakaj po Mariji ljudstva od vseh strani sveta, da molijo Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu. Tako je božja pot, ki je središče Marijinega češčenja, obenem najlepši in najodličnejši prestol evharistiške skrivnosti na svetu."

Kaj zahteva ta lepa misel sv. očeta od nas? Kaj drugega kakor to, da z Marijino ljubeznijo gojimo tudi gorečnost za sv. Rešnje Telo.

Zakaj Marijo tako tesno združujemo z Evharistijo, Marijino češčenje s češčenjem sv. Rešnjega Telesa? Prvi razlog je ta: Marija je delilka sv. Rešnjega Telesa. V tem je glavni vzrok njene tesne zveze z evharističkim Kristusom. Vsak otrok takoj uvidi, da deli Marija zakrament ljubezni na drug način kakor duhovnik. Kako? Ta način je izražen v že prej omenjenih besedah: "Nam je dan, za nas je rojen iz brezmadežne Device." Hvala in zahvala za božjega Zveličarja gre njej. Reči smemo: Gospoda v najsvetejšem zakramentu nam je dala Marija. Oblike, pod katero je Kristus skrit v zakramentu ljubezni; načina, kako večna ljubezen v njem živi, da se združuje z verno dušo; vsega tega seveda ni naredila in ne dala Marija, marveč Zveličar po svojem nevidnem duhu in po svojem vidnem duhovniku. Ali pod preprosto, nezatno podobo skriti dar, prav to, kar nam sv. Rešnje Telo dela tako ljubo in drago, to pa je; Jezus, blaženi sad Marijinega brezmadežnega telesa. Za ta najvišji zaklad gre hvala Mariji.

Pri novomašni svatbi je navada, da se glavni govornik v svojem govoru posebej spomni novomašnikove matere in se ji v imenu vseh zahvali za sina novomašnika. Verna mati pri tem globoko čuti v svojem srcu, da bi brez božje pomoči nad svojim sinom tega ne dosegla, ne doživela, vendar ponižno prizna, da je sin sad njenih trudov in bolečin. Pa novomašnika kakor vsakega človeka, nam dasta zaeno oče in mati. Kristus pa ni razdeljen med očetom in materjo, marveč je izključno samo materin otrok. Ona je njegova edina roditeljica in on je njen edini rojenec.

Tedaj se imamo zanj zahvaliti samo tebi, o sveta Devica, samo tebi za našega Gospoda in Odrešenika, za našega brata in prijatelja, za našo sladkost in našo tolažbo v zakramentu ljubezni. Ti edina si nam dala človeško podobo onega, ki v sv. Evharistiji vodi človeški rod k nebesom.

Marijini otroci! Večjega veselja ne moremo napraviti svoji prečisti Materi, kakor če z verno vne-
mo častimo njenega božjega Sina v zakramentu sv.
Rešnjega Telesa; in večjega veselja ne moremo na-
praviti božjemu Zveličarju, kakor če vestno upodab-
ljamo svoje srce in življenje po Marijinem vzoru.
Za plemenito materino srce, ki ima v svojem edincu
vso svojo ljubezen in blaženost, ni večjega hrepene-
nja kakor to, da kdo hvali, časti in ljubi njenega
otroka. Poljski pregovor pravi: Primi otroka za ro-
ko in prijel si mater za srce. Ni je poti, ni je resni-
ce, ni ga življenja, ki bi nas moglo bolj približati
Marijinemu in Jezusovemu Srcu, kakor sv. obhajilo.
Kdor res ljubi Marijo, bo tudi vzljubil Jezusa v za-

jih velikih pripravah in prireditvah večinoma delo
holandskih Marijinih družb. Zlasti priporočamo
Marijinim otrokom popoldansko službo božjo ob ne-
deljah, ker se je prav tu pričela mlačnost, ki jemlje
nedelji dolžno posvečenje.

Semkaj postavimo tudi skrb za olepšavo cerkve
in slovesne službe božje. Po nekaterih vernih selih
se najdejo hiše, ki za posamezne praznike prispeva-
jo svoje rožne zaklade na oltar domače cerkve. To
so Marijine družine!

Kdor ljubi Marijo in Marijino pesem, naj bi rad
sodeloval tudi pri cerkvenem pevskem zboru.

Stiska, ki vedno bolj preti cerkvam in duhovni-
kom, nalaga vernim Marijinim delavcem novo nalo-

Starost se igra z mladostjo.

kramentu ljubezni. Bila bi pa nesrečna pozabnost,
če bi kdo mislil, da se evharistiško delo omejuje sa-
mo na pogostno in vsakdanje sv. obhajilo. Seveda
stoji ta bogoslužna vaja v središču evharistiškega
dela, katero lepo navado je treba povsod vpeljati, u-
trditi in ohraniti. Ali čas je, posvetiti večjo pozor-
nost tudi tistim delom in namenom, ki so v dejanski
zvezi z najsvetejšim zakramentom.

Poleg pogostnega sv. obhajila so še spravna sv.
obhajila in spravne sv. maše, evharistiški sprevodi,
kongresi in blagoslovi z Najsvetejšim. To vse so lepi
delokrogi za Marijine častilce. Zadnji (1924) med-
narodni evharistiški kongres v Amsterdamu, ki po
veličastnosti ni zaostajal za prejšnjimi, je bil po svo-

go za nabavo cerkvenega oblačila, perila, vina itd.

V hiši in družini, kjer se časti Marija, se ne sme
zgoditi — na to ob sklepu še posebno opozarjamo
— da kdo umrje brez sv. zakramentov. Kolikrat se
najbližnji domači komaj v zadnjem trenutku spom-
nijo na to in vsega potrebnega zato ne pripravijo, ali
niti pripraviti ne znajo. Poznamo Marijino družbo,
ki po svojem evharistiškem odseku skrbi, da imajo
družbenice za svojo družino vse pripravljeno, kar
zadene sv. popotnico. Prt "za previdenje" si vsaka
sama naredi. Pojdi in tudi ti tako stori!

Resnično Marijino češčenje mora roditi lepe sa-
dove dejanske ljubezni do evharistiškega Zveličar-
ja in teh sadov naj bo deležen tudi naš bližnji.

Anton Martin Slomšek.

Sr. M. Lavoslava, Sheboygan.

SLOMŠEK KAPLAN.

Ves navdušen za svoj sveti poklic je Slomšek nastopil službo kaplana na Bizeljskem. Bil je dober pastir, ves goreč za čast božjo in zveličanje svojih ovčic. Proti samemu sebi strog, je bil proti drugim sama miloba in ljubezen. Svoje stanovske dolžnosti je vestno izpolnjeval, ničesar mu ni bilo pretežavnega. Ker je bil dober spovednik, so tudi ljudje iz sosednih župnij prihajali k njemu k sv. spovedi, domačini so ga pa sploh oboževali. Kadar je Slomšek pridigal, je bila cerkev vedno natlačena. Bil je izvrsten govornik, poznal je ljudstvo in znal je za deti na pravo struno. Med narodom pa se je razširil pregovor: "Gospod Anton govori, kakor da bi rožice sadili."

Čeprav je ljubil samoto, je vendar pridno zahajal med ljudstvo, nobenega povabila ni odklonil. Imel je lepo priložnost, spoznati dobre in slabe lastnosti svojih ovčic. Ker je Bog Bizeljsčane blagoslovil z rodovitnimi vinogradi, so večkrat dobre volje in radi zapoje. Da bi odpravil pohujšljive pesmi, ki so jih razni tujerodni trgovci zanesli med ljudstvo, je Slomšek začel zlagati pesmi. Tako je nastala njegova "Zdravica", "En hribček bom kupil in še več drugih. Ljudem so te pesmi ugajale, opustili so petje, ki žali čut dostojnosti. Če bi Slomšek ne bil storil drugega v svojem življenju, kakor da je očistil slovensko pesem plevela nesposobnosti, storil bi bil veliko.

Leta 1827 pa je zadela Bizeljsčane prava nesreča — Slomšek jih je zapuščal. Odhajal je k Novi Cerkvi. Kako so žalovali, jokali za ljubljениm gospodom! A on? Ni žaloval, ker je vedel, da je to njegova dolžnost.

Prvega majnika je došel k Novi Cerkvi. Ljudje so bili presrečni, da so dobili tako dobrega, gorečega gospoda. Deloval je med njimi v istem duhu kot prej na Bizeljskem. Tudi tu je zložil nekaj pesmi, med njimi "Večernica," ki je še sedaj ena najbolj priljubljenih popevk med preprostim narodom.

Slomšek je bil zadovoljen in srečen v svoji kaplanski službi, ni hrepenel po višji. Če bi bilo po njegovem, bi bil ostal vse svoje življenje kaplan. Bog pa, ki povišuje ponižne, ga je odločil za kaj višjega. O svetem in čistem življenju Slomška, o njegovi apostolski gorečnosti je izvedel tedanji škof Zimmermann. Hotel ga je imeti v svoji bližini, zato mu je podelil častno, a tudi odgovornost polno službo spirituala v celovškem bogoslovju. Med splošnim jokom vdanega ljudstva je Slomšek vzel slovo od Nove Cerkve, ki mu je v teku dveh let postala zelo draga.

SLOMŠEK SPIRITUAL.

Svojo službo kot spiritual je nastopil 26. vinotoka 1829. Oklenil se je je z vsem srcem, z vso dušo. Vedel je, če vzgoji dobro svoje bogoslovce, da bodo pozneje dobri duhovniki, modri voditelji ljudstva. Postal je svojim podložnim pravi duhovni oče.

Zelo se je trudil, da navadi bogoslovce pobožnega življenja. Najbolj pa si je prizadeval, da jih navduši za gorečnost v duhovske mpoklicu, za delavnost v spovednici in za pouk mladine. Priporočal jim je razne pobožne družbe in bratovščine, ki bi jih naj pozneje ustanovili v svojih župnijah. Navduševal jih je za podpiranje misijonov in je v ta namen spisal več knjižic. Delal je neumorno noč in dan. Vsakemu, kdor koli ga je prosil sveta ali pomoči, je rad ustregel. Pridobil si je neomejeno zupanje vseh.

Slomšek je živel ostro življenje spokornika. Spal je malo in še to na slamnici. Postelj si je vedno sam postiljal. Zajtrkoval je redkokdaj, vina je pil le malo, kave pa nikoli. Tudi večerji se je odrekal za dolgo časa, da jo je prepustil ubogim dijakom. Ohleko je imel spodobno, a iz cenega blaga, da je lahko več pripravil za uboge dijake ali za tiskanje nabožnih knjig.

Za Slovence so bili takrat žalostni časi. Šole po deželi in po mestih so bile nemške. S silo so utepali nemščino v otroške glave. Ko pa so otroci zapustili šolo, so nemško pozabili. slovensko čitati ali pisati pa tudi niso znali, ker se niso nikoli učili. Kdo naj jih nauči? Učitelji sami niso znali slovenščine, duhovniki tudi ne. Bilo je prav malo izobražencev, ki bi bili govorili in pisali slovenščino. Po uradih so govorili nemščino, narod pa je trpel in propadal. Treba je bilo moža, ki bi ga dvignil, mu pokazal pot do omike. Tak mož je bil Slomšek. Žrtvoval je vse: denar, počitek, dobro ime in vse, kar je človeku ljubo in drago, da pomaga zatiranim rojakom do časne in večne sreče.

slov za deželo, mnogo zaslužnih slovenskih mož je izšlo iz njih. Njegova glavna zasluga pa je, da je dal narodu dobrih knjig. Sam je spisal mnogo kratkočasnih povesti, ki so izhajale v "Drobtincah," mnogo nabožnih knjig in življenjepisov. Navduševal je tudi bogoslovce za pisateljstvo. V začetku je imel mnogo težav, niti založnika ni mogel dobiti za svoje spise. "Nikdo ne kupuje slovenskih knjig," mu je vsak odgovoril. Tako je moral dati natisniti svoj prvi molitvenik na lastne stroške. Ko je izšel, so bili vsi izvodi v kratkem času razprodani in pozneje so se založniki kar trgali za njegove spise.

V Celovcu je Slomšek ustanovil slovensko šolo za zunanje poslušavce. Največ njegovih učencev je bilo uradnikov, ki so želeli priučiti se slovenščine. Ministrstvo je v tem videlo veliko korist za uradnike kakor za ljudstvo in je Slomšku dovolilo dajati spričevala o zmožnosti učencev v slovenščini. Seveda si je s to šolo naložil novo breme, a nosil ga je rad, ker je bilo v blagor bližnjega. Bila je pač že njegova navada, misliti na druge in delati za nje, nase pa pozabiti.

Slomšek ni poznal počitka. V počitnicah, ko je bil prost, je potoval, pa ne radi zabave, ampak da si nabere novih izkušenj. Hotel je spoznati šege in navade raznih slovanskih plemen, njih dobre in slabe lastnosti. Vse to je hotel pozneje porabiti v svojih spisih. Obiskal je razna semenišča, samostane in cerkve, da bi se pogovoril z raznimi predniki cerkvenih zavodov. Hotel je posneti zase lepih nauk in s tem koristiti svojim bogoslovcem. Prepotoval je večinoma peš vso Slovenijo in Hrvatsko. Pogledal je tudi k Nemcem v Dolnji in Zgornji Avstriji ter na Solnograškem. Popis enega teh potovanj konča tako-le:

"Povsod na svetu, ki ga obseva sonce, živijo ljudje srečno in zadovoljno s tem, kar imajo, dokler kaj boljšega ne poznajo. Srečen je torej le tisti, ki ima malo potreb in se od mladih nog vadi v zatajevanju.

Bolj rodovitna ko je zemlja, bolj leni so njeni prebivalci. Ni dobro za človeka, ako si more z malim trudom veliko pridobiti. . . . Najbolje je še vedno v tisti deželi, tisti hiši prebivati, kjer je vera gospodinja. Preklet bodi nauk, ki trdi: Država ne potrebuje vere.

Povsod more biti človek doma, — prav veliko je na navadi ležeče; je pa kdo vaju ljudstva, dežele, kraja, naj bo tam zadovoljen, zakaj četudi povsod dobro, je vendar doma najbolje. Ljubo doma, kdor ga ima."

Prizadeval si je vcepiti bogoslovcem ljubezen do domovine in slovenskega jezika. Vedel je, da le takrat bodo njihove pridige obrodile sad, ako bodo večji jezika, in če se bodo vživeli v čutenje in mišljenje naroda. Zato je zopet pričel s poučevanjem slovenščine. Zbiral je bogoslovce okrog sebe, jih učil govoriti in pisati po slovensko. Pripravljal jih je tudi za slovenske pridige.

Da dvigne narod, da ga izobrazijo, je Slomšek zamislil nedeljsko šolo. Prosil je bogoslovce, naj zbirajo ob nedeljah otroke, jih uče vseh potrebnih znanosti v slovenščini, naj goje slovensko petje v cerkvi in šoli. Te šole so bile pravi blago-

Dvoje komunističnih poizkusov.

Rev. Janez Filipčič:

KOMUNIZEM je nauk o skupnosti; uči namreč, da bi bilo na svetu najbolje, če bi ne bilo zasebne lastnine, ampak bi vladala skupnost bodisi, da bi last ne bila nikogar, raba pa poljubno vseh, bodisi, da bi bila vsa last vseh in tudi raba vseh, ali bodisi, da bi vpeljali celo socialno, družabno last proizvodnih sredstev.

Komunistične misli so izražali že nekateri stari modrijani, ki so razmišljali o najboljši državi in pisali "državne romane," državne "utopije," to je spise o državi, ki je ni bilo in je nikdar nikjer ne bo, a glavni zagovornik komunističnih poizkusov, je novodobni komunist Karel Marx, ki je dal modernemu komunizmu tudi brezversko osnovo.

Pa ne le, da so pisali in pišejo mnogi pisatelji o komunističnem družabnem redu, ampak mnogi možje so ga skušali in ga skušajo tudi dejansko izpeljati.

In tu srečamo poleg mnogih manjših poizkusov tudi dva večja, ki nam obenem kažeta, kako bi bila urejena človeška družba, če bi komunizem zavladal, v kolikor sploh more priti do veljave, na podlagi verskih ali pa brezbožnih načel. Ta dva poizkusta sta namreč takoimenovane "redukcije" oo. frančiškanev med Indijanci in pa Ljeninov boljševizem v Rusiji. Podajmo par značilnih potez obeh poizkusov.

KALIFORNIJA V LETIH 1769-1832.

Na poziv španske vlade so bili prišli frančiškani l. 1769 v Kalifornijo in začeli po svojem preizkušnem načinu ustanavljati misijonske postaje med Indijanci. Po preteku 50 let so bili prekasili vso Kalifornijo z duhom sv. Frančiška. Divjake, ki so se prej vlačili po gozdovih in gorovjih in živeli v neprestanih bojih, so ukrotili in jih nastanili v krščanskih naselbinah, kjer je vladal red in mir in ljubezen, napredek in delo. Ustvarili so poseben družabni red, temelječ na bratstvu vseh ljudi, kakor je to učil sv. Frančišek. Ustanovili so naselbine, kjer je prišla do veljave skupna lastnina, skupno delo, enaka prehrana, bratska ljubezen, ravnopravnost vseh.

Oglejmo si na primer misijonsko naselbino San Luis Rey v južni Kaliforniji, kakor nam jo opisujejo sodobni pisatelji.

Lepa pokrajina, zemlja skrbno obdelana. Tam po gričih razsežni vinogradi, tu cvetoči sadni vrtovi in nasadi oliv in oranž, daleč na okrog pa bujna žitna polja. V sredi veličastna misijonska cerkev, pred cerkvijo širok prostor: "la plaza." Tu je središče, srce misijonske naselbine; kajti na desni od cerkve je zgradba, kjer bivajo "los Padres," frančiškani, oni čudoviti sinovi sv. Frančiška, ki so si znali pridobiti

spoštovanje in ljubezen divjakov, ker so gledali v Indijancih svoje ljubljene brate in sestre in z njimi tudi tako ravnali; na drugi strani so šole, uradi, delavnice, strojarne, milarne, vinske tlačilnice. Okrog teh poslopij so postavili Indijanci svoje kolibice (leta 1833 okrog 3500); hočejo biti v bližini svojih dragih "Padres," kajti ti so prišli tisoče ur daleč, da učijo Indijance moliti k pravemu Bogu, obdelovati polja, graditi ceste itd., in v divjakih so se vzbujala čustva ljubezni, vdanosti, spoštovanja do misijonarjev.

Ob ranem jutru vabi zvon v stolpu vse k božji službi, nato deli misijonar zajutrek, potem pa gredo vsi na delo, ki traja dnevno sedem ur. "Padre" odkaže vsakemu svoj delokrog; eni gredo v vinograd, drugi na polje, tretji v gozd, spet drugi v tovarne: vsak ve, kaj mu je storiti; tu vlada red, pridnost, delavnost.

Opoldne delijo misijonarji hrano iz velikih skupnih kotlov; zvečer prav tako, a prej so se bili vsi zbrali v cerkvi pri rožnem vencu.

Po večerji prirejajo Indijanci svoje plese, prepevajo pesmi ali imajo govore.

Kakor očetje hodijo sinovi sv. Frančiška med svojimi divjaki otroki, vsi slušajo na njihove besede, njihova veljavnost (avtoriteta) je sveta in neoporečna, a vse se vrši brez nasilja, orožja, ječe in biča. V teh misijonskih naselbinah drugih Evropejcev razen misijonarjev sploh ni: so sicer 4 vojaki, da vzdržijo v skrajnem primeru red, a misijonarji se najrajši še teh odkrižajo, ker ni pravega dela zanje.

Čudovito je Bog blagoslovil delo misijonarjev: Leta 1832 je bilo v San Luis Rey 3500 Indijancev, ki so imeli 80,000 goved, nad 100,000 ovac in nad 10 tisoč konj: vse to je bila skupna last Indijancev, misijonarji so hoteli biti samo upravitelji. O. Peyri pr, ki je vse to ustvaril in vodil, je bil ljubljenec vseh.

Dvajset takih cvetočih misijonov je bilo v Kaliforniji in 33,000 Indijancev je živelo mirno in zadovoljno pod žezlom sv. Frančiška. Že so bili misijonarji vse pripravili, da ustvarijo vzporedno z misijoni ob obali drugo dolgo vrsto misijonov v notranjosti dežele. Žal, da je l. 1833 vlada "podržavila" misijonske naselbine in "osvobodila" Indijance od nadvlade menihov. Zakaj popoln polom vladne politike nam slika očividec, francoski diplomat de Mofra, ki je prepotoval Kalifornijo l. 1840: Poslopja so razpadla, vinogradi in vrtovi so opustošeni. Število Indijancev je padlo v sedmih letih od 32,000 na 4000, goveje živine od 400,000 na 28,000, konj od 62,000 na 4000, ovac od 320,000 na 30,000.

Indijanci, ki so tavalili kakor izgubljene ovce med razvalinami misijona San Luis Rey, so izpraševali

Francoza po izgnanem Padre Peyri; pričakovali so, da se vrne in jim da spet izgubljeni raj. Dvigali so roke in prisegali maščevanje vladnim uradnikom, ki so jim prizadejali toliko krivic, ugrabili njihove črede, razdejali misijonska poslopja itd.

Tako torej v Kaliforniji — na podlagi krščanskega komunizma — pred dobrimi 100 leti; obrnimo pa pogled v brezbožni komunizem sedanjih dni.

RUSIJA 1917-1927.

V teh letih so skušali vpeljati Vladimir Iljič Uljanov (Ljening) in tovariši (vodilna z njim sta bila zlasti juda Trockij in Zinovjev) komunistično internacionalo.

Leta 1917 je Ljening proglasil diktaturo proletarijata, organiziral (s Trockim) "rdečo armado," 1919-20 premagal razne generale in začel izvajati program komunizma: poddržal je zemljo, industrijo in trgovino. V zmislu Marxovih naukov so začeli ruski komunisti zatirati tudi vero, zakaj brezbožnost je bistven del boljševizma. Zato so uvedli "svobodno ljubezen," "laično vzgojo" in skušajo z vsemi sredstvi (knjigami, poukom, prireditvami) zamoriti vero in razširiti brezboštvo.

Novi družabni red se je naslonil na "sovjete" (svete). Delavci po podjetjih in kmetje po krajih izbero odbore, "svete," le-ti izbero izmed sebe "po-

krajinske svete," ti zopet "narodni kongres svetov." Kongres izvoli "osrednji izvršilni odbor," ta pa iz svoje srede "vrhovni svet ljudskih komisarjev," ki vlada.

Pa kakšnega nasilja je bilo treba, da se je vpeljal ta novi družabni red, in kljub nasilju se ne more ohraniti.

Že Marks je dejal, da bo mogoče le s silo in diktaturo izvesti komunizem. Komunistična policija "čeka" (čezvračajna, to je izredna komisija) pa je Marksov nauk o uničenju buržoazije umela po črki in začela strašno gospodariti; v l. 1918-1922 je baje postrelila in pomorila 6775 profesorjev in učiteljev, 8800 zdravnikov, 54,650 oficirjev, 12,950 veleposestnikov, 28 škofov, 1215 duhovnikov, 355,250 drugih izobražencev, 260,000 vojakov, 59,000 policistov, 193,350 delavcev, 815,000 kmetov. "Naj pogine 90 odstotkov Rusov, če se le 10 odstotkov spreobrne h komunizmu," je dejal baje Ljening.

Kljub temu Ljening ni mogel izvesti svojega komunizma. Najprej ni šlo s kmeti. Na papirju je bila sicer zemlja podržavljena, toda kmetje se za to niso menili: bili so "komunisti" le dotlej, dokler so si delili zemljo veleposestnikov; ko so jo dobili, niso bili več pripravljeni, dajati pridelke v "komunsko" vporabo, temveč so rajši le toliko sejali, kolikor so za dom potrebovali. L. 1923 se je ustanovila sicer tudi "rdeča kmetska internacionala," a pomeni le skupnost in vzajemnost kmetskega stanu, ne pa pravega komunizma. A tudi s komunistično industrijo in trgovino ni šlo. Že l. 1921 je moral Ljening uvesti "Nepo" (novo ekonomsko politiko), ki je v veliki meri obnovila prejšnje gospodarstvo.*

In verski preobrat? Znamenja kažejo, da ponehuje vedno bolj tudi val brezboštva. Škof M. d'Herbigny, ki je obhajal l. 1926 velikonoč v Moskvi, piše v svojih Zapiskih:

"Ruska velika noč je bila lansko leto šele 2. maja. Zvečer 1. maja so boljševiki prirejali shode in obhode delavskega praznika. Verno ljudstvo pa je s svečami hitelo v cerkve k nočni službi božji in k vstajenju. Nihče se ni upal motiti velikonočnih obredov in navad. Cerkve so bile polne. Po ulicah in cestah so se ljudje pozdravljali z velikonočnim pozdravom: "Kristus je vstal. — Zares je vstal."

* * *

Kakšna razlika med komunističnimi poizkusi v Kaliforniji nekda in onimi v sedanji Rusiji. Obojni poizkus pa nam potrjuje resničnost besede: "Srečen narod, čigar Gospod je Bog." Prva in zadnja beseda pravega in ljudstva osrečujočega družabnega reda mora biti KRISTUS!

Ad terrorem aliorum.

(Zgodovinska slika.)

France Jaklič:

III.

A rtneški purgi so tistega dne radovednim ženskam ure kaj počasi tekle.

Za vse mučno čakanje so bile v mraku obilno poplačane. Rihtar in biriči se niso vrnili sami, temveč so privedli še nekaj moških: štiri ali kali in eno žensko, ki je imela glavo na debelo ovito, da so se videle samo oči in nos.

Niso bili uklenjeni kakor veliki hudodelniki, katerim gre pri sodbi za glavo, vendar so morali nekaj hudega narediti, ker si jih rihtar ni upal pustiti doma, temveč jih je pripeljal v rtneško kejho, kjer bodo čakali preiskave in sodbe.

Ko so se za osumljenimi zaprla vrata, se je zgrnilo vse skupaj iz purge in gradu, da bi izvedeli iz usta rihtarjevih in biriških, kaj se je zgodilo v Dvorski vasi, zakaj so jih pripeljali v kejho. Pa še žensko! Kaj je le-ta naredila? Ali je niso ubili?

Grajski rihtar je pravil na dolgo in široko o toči, ki se je vsipala prejšnjega dne in v vsem dirindaju, ki je bil zaradi toče v Dvorski vasi.

“Koga so pa vendar ubili?”

“Vsled naključja nikogar, dasi je bila tej ženski, ki smo jo pritirali seboj, namenjena smrt. Takega poboja kakor je bil sinoči v Dvorski vasi, naša gosposka ne more trpeti, še manj pa more dopustiti, da bi se razširjale ostudne vraže in praznoverstva v njenih mejah. Ti ljudje še verujejo v čarovnice in čarovnije. Zato smo jih prignali sem, da jih obsodimo ter poboljšamo tudi vse druge, ki so v istih zmotah. En velik ‘ksempelj’ moramo napraviti,” je razložil rihtar, ki ni “rihtal” samo tlake in desetine rtneških podložnikov in “purgarjev,” temveč je moral zasledovati tudi hudodelce in roparje, in kar je bilo še težje: mišljenje podložnikov rtneške gosposke.

“A tako? Nič ni bilo!” so se začuli posamezni glasovi in purga se je razšla razočarana. “Še enega niso ubili, pa so jih toliko sem privlekli!”

Tako tudi tisti, ki so bili z gradom v najožjem stiku, niso razumeli ravnanja takratne svetne gosposke, ki si je na vse načine prizadevala zatreti “vero” v čarovnice in čarovnike ter razne vraže in praznoverstva, ki so zastrupljala ljudsko dušo in življenje.

Posvetna gosposka je bila napravila preveč nadomda velik skok.

Ko je purgar Ogrinc zvečer svoji ženi razkladal prav na drobno, zakaj so prignali Dvorjane v kejho, in je tudi ona naposled nekoliko razumela, je dejala:

“Veš kaj? Ako ni bilo drugega kakor ti praviš, pa res ni bilo vredno teh ljudi v kejho spravljati. O

coprniji naj si misli vsak kakor hoče, gospoda svoje, tlačan pa svoje!”

“Baba! Tiho! Mi, na rtneški purgi moram misliti kakor naša gosposka! Ne zini nobene vete take kakor si jo nocoj, ker rečem ti: bolje je biti zadnji na rtneški purgi kakor prvi rtneški tlačan.

IV.

Preteklo je nekaj dni, predno je prišel na Rtnek “judex ordinarius,” da bi izvršil preiskavo in predpriprave za sodbo. Dokler se ni izvršila natančna preiskava, se ni moglo vedeti, ali se bo obsodba izvršila na Rtneku in bo imel sam “judex ordinarius” moč in pravico izreči sodbo, ali bodo pa zločinci izročeni ribniški gosposki, ki ima pravico rabiti tudi meč in vislice.

Sodnik se je z veliko vneemo lotil stvari, da bi natančno ugotovil zločin, ki se je bil zgodil v Dvorski vasi.

Brez posebnih težav je dognal, da je Škander poškodoval Rotarjevo Lucijo ter je imel zlobni namen ubiti jo. Zgolj slučaj je, da je ni, ko bi se ne bila takoj onesvestila ali potajila, bi jo bil Škander gotovo ubil, ker je bil uverjen, da je čarovnica in je naredila točo.

Škander je zločinec, ker je poškodoval človeka in zločinec, ker veruje v čarovnice in čarovnije. Praznoverci, navzlic ukazu svoje gosposke!

Ko je sodnik opomnil Škandra, da naj govori resnico, ker sicer: — pokazal mu je natezalnico, klešče in drugo orodje, s katerim so takratni sodniki izsiljevali iz zločincev resnico, — se je Škander stresnil osoren in odvrnil:

“Ne bom tajil ničesar. Po resnici povem vse, četudi mi gre za glavo. Raje vidim, da mi odleti glava pod mečem, kakor bi poginjal za plotom od laškote. Ta prokleta coprnica nam je naredila točo.”

“Obseden!” zamrmra sodnik. “Nevaren človek! Tiči v vražah.”

Škander je povedal vse po resnici, tako da so drugi samo potrdili, da je vse do pičice res, da ni zatajil prav ničesar.

Pogled na natezalnico je vplival na vse, da so se popolnoma vdali, v koliko so se vdeleževali poboja.

Babič, Mahne in Muhič so bili spoznani grdega praznoverja. Verujejo v vraže.

“Judex ordinarius” je nevoljen stresnil glavo in dejal: “Vaša praznovernost je nevarna in vražarstvo kaznivo. Gospod ‘resprister’ in vsi vikarji ne morejo izgnati iz vas hudiča, ga bomo pa mi, gosposka, ki ne skrbi samo za vaše želodce, temveč tudi za vaše duše.”

Zadnja je prišla na vrsto Lucija Rotarca, tridesetletna samska ženska iz Dvorske vasi, po milosti rtneške gosposke posestnica kajže in tistih ograj, ki jih je napravila ona in njeni spredniki na ozemlju rtneške graščine. Ograje so bile majhne in le malo jih je bilo, očitven dokaz, da so se Lucija in njeni spredniki raje bavili z drugimi rečmi, kakor da bi delali ograje in zaseke ter trebili goščave.

Lucija Rotarjeva je bila sama, to se pravi, da ni bila omožena, da pa tudi ni imela nobenega svojih v koči.

Bila je dokaj visoka ženska in suha kakor so bili tedaj v obče rtneški podložniki. Ob padcu je bila udarila z glavo ob prag tako hudo, da je bila izgubila zavest, toda so jo bile ženske kmalu izbrihtale. Bula na glavi je bila splahnila in tudi znaki brc in udarcev so bili tekom zopora izginili. Pred sodnika je prišla brez obvez. Platnena ruta in enaka obleka je bila kajpada polna madežev, ki jih je dobila v ječi, ko se je šarala ob vlažnem zidu in je počepala po golih prstenih tleh.

Sodnik jo je pogledal, zmajal z glavo in spregovoril:

“Tako mlada, pa že tičiš v vražah. Ali ne hodiš v cerkev in ne poslušas naukov duhovnikov? Obdolžena si, da si naredila zadnjo točo v Dvorski vasi, hočem reči, ljudje pravijo, da si jo ‘naredila,’ narediti je itak nisi mogla.”

“Točo? Zato, da mi je zdrobila ječmen in fižol?” je odgovorila Lucija nedolžno. “Te toče jaz nisem naredila, pa je nisem, ker je ne znam.”

“Kdo jo je pa naredil?”

“Ne vem! Jaz ne! Nikdar ne! Gotovo jo je kaka druga.”

“Ha! Tako tudi ti veruješ v čarovnice! Se mi je zdelo. Ali ne hodiš v cerkev? Ali so duhovniki kdaj rekli, da naredijo ljudje točo? Praznoversko ljudstvo!” je zarentačil sodnik in je vprašal osorno: “Povej, kdo naredi točo!”

Obtoženka se je prestrašila in je odgovorila zmedenno: “Menda ‘ta grdi.’”

Sodnik je razjarjen poskočil: “Te bom že naučil!”

Posegel je med drugo ropotijo na mizi in je pokazal tisto ruto, zamazano in zmečkano, ki je Dvorjanom razburjala kri in mešala pamet.

Vestni rtneški “rihtar” je bil zaplenil nesrečno stvar, da pokaže “corpus delicti” (živo pričo krivde) svoji gosposki, ki je morala deliti pravico in kazni upoštevajoč vse okoliščine in dokazila.

“Kaj je pa to-le?” jo je vprašal sodnik in pogledal presunljivo.

Lucija je pogledala ruto, ki jo je kazal sodnik razgrnjeno. Vznemirila se je in obraz ji je zardel krvi, ki se je začela burneje pretakati po njenih žilah.

“Obdolžena si, da si obesila to cunjo na visoko topolo z namenom pricoprati točo na Dvorsko vas. Ti vražarica!”

Ona je pa pobesila oči in je strmela v tla. Molčala je in dihala nemirno.

“Odgovori! Ali si hotela narediti točo?”

Toda Lucija je trdovratno molčala.

“Torej je le res, česar te dolže! No, pa ti bom že razvezal jezik, da boš govorila,” je grozil sodnik razkačen, ker mu ni odgovorila. “O, ko dobiš vinte na členke, tedaj se ti bo jezik že omajal.”

Biričema, ki sta bila navzoča, je pa velel:

“Pripravita!”

Tedaj se je Lucija streznila. Vinte! Tolikrat je slišala praviti o groznih bolečinah, ki jih trpe oni, ki pridejo vanje. Pogledala je sodnika in zajokala, ko je videla, da se biriča žurita izvršiti sodnikovo povelje.

“Usmiljenje! Usmiljenje!”

Sodnik ni bil kak okrutnež, ki bi se bil rad naslajal ob njenih telesnih mukah. Grozil ji je z njimi, da bi jo prisilil do priznanja.

“Torej odgovori na moje vprašanje! Povej, ali si imela namen delati točo!”

Lucija je odkimala: “O ne, ne, ne!”

“Ne?” se je začudil sodnik. “Govori resnico! Zakaj si vrgla to cunjo na visoko topolo? Čigava je bila ta ruta? Kdo jo je nosil za vratom?”

Lucija je pobesila oči in še bolj zardela.

“Govori!” je velel sodnik nestrpno. Birič je pa nalašč udaril po zarjavelem železju.

Vsi so zrl nanjo in čakali odgovora. Kar ni mogla spraviti besede iz grla. Biriča sta pripravljala vinte in pisar je zataknil pero za ušesa, da bi mu odpočila roka.

Sodnika je osupnila tolika trdovratnost. Izlepa bi jo bil rad prisilil do izjave, da bi končal razpravo. Kajpada je bil radoveden, katera trapasta vraža tiči za ruto. V svojem uradnem poslovanju je doživel marsikaj in spoznal, da je ostudnih vraž in praznoverja med ljudstvom še brez števila, da bo treba še mnogo pouka, a tudi kaznovanja, predno se bodo iztrebile vraže in praznovenje. Kakor je prej posvetna gosposka goreče preganjala ljudi, ki so bili obdolženi čarovništva, tako si je zdaj z vso vnemo prizadevala zatreti razne vraže, kakor bi jo pekle krivice, ker je namesto vraž in praznoverstva preganjala tiste, ki so bili od praznovernih in vražam udanih ljudi iz hudobnosti ali neumnosti obdolženi čarovništva.

“Judex ordinarius” je bil nekoliko v zadregi. Na natezalnico resno ni mislil; z natezalnico je grozil, da bi jo prisilil odgovarjati, toda dekleta je trdovratno molčalo. Zdelo se mu je, da bi rada povedala, a se morda sramuje ali kaj. Bog zna, kako abotno vražo ima. Videl je, da mu je grožnja z vintami nekoliko

pomagala, kakor že prej tolikrat, zato je poskusil zdaj še s hujšo grožnjo.

Ko je bila natezalnica pripravljena, je rekel:

“Tako! Zdaj so vint v redu. Lahko se prične. Opominjam te še enkrat. Povej, kar sem te vprašal. Vidva pa bodita pripravljena, da jo ročno posadita na natezalnico in ji natakmeta vint, da bo lažje odgovarjala.”

“Jav! Jav!” je jeknila Lucija, ko je videla grozečo nevarnost. “Le ne vint! Vse natanko povem. To ruto je nosil za vratom Andrej, moj ženin!”

Težko je izgovorila zadnje ime.

“A—a?” se je začudil “judex ordinarius” glasno. Spogledala sta se s pisarjem, ki mu je zadovoljno namežiknil. “Pa to še ni vse, kar sem te vprašal. Zakaj si obesila ruto na topolo?”

Lucija je težko odgovarjala in le pogled na natezalnico ji je izvabljal besede.

“Ruto sem mu vzela za spomin, ko je šel z doma, da bi si kaj zaslužil predno bo poroka. A zdaj ga ni več nazaj. Že dve dolgi leti ga nisem videla. Toda mislila sem, domov mora priti. Pokoja ne sme imeti ondi, koder hodi. Zato sem nesla ruto, ki se je grela na njegovem vratu, na topolo, da bi se ga polastil na tujem nemir ter bo tako nemirno trepetal kakor listje na topoli, dokler ne bi prišel nazaj v Dvorsko vas in v mojo bajto.”

“Lej! Lej! Skoraj bi bilo zanimivo, ako bi ne bilo tako neumno,” je rekel sodnik in vrgel nekaj nemških besedi pisarju, da se je še pisar zasmel. Nato je sodnik nadaljeval:

“Pa si tako neumna, da misliš Andreja na ta način spraviti pod streho. Hahahaha!”

Zasmeljali so se pisar in oba biriča.

“Kaj pa je ta Andrej, zaradi katerega tako vražariš?”

“Andrej je krošnjar. Z Mahnetom je hodil po svetu, koder sta raznašala blago, ki sta ga prinesla od morja, iz Trsta. Potem je pa pustil Mahneta ter je začel krošnjarstvo na svojo roko. A zdaj ga že dve leti čakam, ker mi je bil obljubil, da bo poroka, ko pride nazaj. Ne vem, kod hodi. In ko sem jokal zaradi tega pred Mahnečko, mi je nasvetovala, kaj naj naredim. Na njene besede sem nesla ruto, v kateri so bili zavezani tudi njegovi lasje, na topolo. Jaz nisem vedela, da bo zaradi tega toča bila. Njega pa le ni nazaj.”

Sodnik bi se bil rad smejal, toda njegova dolžnost je bila z vso resnobo preganjati vraže in jih popolnoma iztrebiti.

“Praviš, da ti je Mahnečka nasvetovala?”

“Je rekla, da bo samo to pomagalo.”

“Ta vražarica!” je siknil sodnik. “Lepa zalega je v Dvorski vasi. Zlo je treba izdreti s koreninami. Tudi Mahnečko mi pripeljite. To pa odvedite!”

Lucija je šla nazaj v zapor, sodnik je pa dal po velje, da se pritira Mahnečka, žena enega zaprtih,

Poletna slika: Jelen po boju.

na Rtnek, da se kaznuje, kakor zapovedujejo postave, ker razširja vraže in praznoverstvo med sosedomi in dela očitno greh.

Za tisti dan je sodnik končal delo in je šel na izprehod proti Hudemu klancu, odkoder se tako lepo vidi v ribniško dolino, koder so pred tridesetimi leti toliko imeli opraviti s preganjanjem čarovnic. On pa preganja sedaj tiste, ki še verujejo v čarovnice in čarovnije.

Glasovi od Marije Pomagaj.

P. Benigen.

Čislani naročniki Ave Maria gotovo že čakate na "Glasove od Marije Pomagaj," kaj je bilo novega in posebnega zadnji mesec na slovenskih Brezjah v Lemontu. Povem vam, da smo marsikaj zanimivega doživeli tu in prav je, da tudi vi izveste, ker radi slišite iz središča naše nove domovine, od naše Matere s slovenskih Brezj.

Najprej vam povem kot veselo novico, da je naša redovna družina dobila novega sobrata: brata Cirila, poprej John Jordan iz Willarda, Wis. Že je bilo povedano v "Glasovih," da je on vešč farmar in kako nam je dobrodošel na pomlad. Koliko raznega dela je treba opraviti na farmi v tem času, to vsak farmar dobro ve. In kjer je dosti pridnih rok in umnih farmarjev, tam gre tudi delo hitro izpod rok.

Takega pomočnika smo sprejeli ž njim dne 14. aprila na Veliki četrtek. Po predpisih našega reda se je pripravljal na sprejem v redovni stan. K tej slovesnosti sta prišla njegova mati in eden brat iz Willarda. Kako vesela je bila pač mati, ko je gledala pomenljive obrede sprejema njene ga sina v redovni stan. Posvetil se je Bogu in dobil je novo ime sv. Ciril. Lansko leto pa je v Springfieldu postala redovnica njegova sestra. V enem letu sta srečna oče in mati darovala v službo Bogu hčer in sina.

Pač je nekaj idealnega, vzvišene ga, kadar se mladenič ali mladenka posvetita Bogu v redovnem stanu. Sledeč klicu božjemu, zapustita svet in vse, kar jima svet more nuditi. Spoznala sta,

kako kratko je življenje, kako goljufiv je svet, ki veliko obeta ali malo da in da je srečno naše srce le, ako počiva v Bogu. To srečo vživa redovnik v svojem redovnem poklicu, ki se s celim srcem posveti Bogu. Četudi je zapustil očeta in mater in brate in sestre in vse, kar je imel, prejme v samostanu stoterno, po smrti mu je pa pripravljeno večno življenje. To srečo prave redovne osebe je pač dobro razumela sv. Terezija, ki je rekla: "Če bi mogli ljudje spoznati srečo, ki jo vživa pravi redovnik, bi vsi zapu-

Lemontski delavci.

stili svet in šli v samostane." Kdo bo zdaj prvi sledil zgledu brata Cirila in postal njegov sobrat Metod?

Nekaj posebno lepega je bilo veliki teden pri nas. Prav kakor v samostanih v domovini se je razlegalo petje pri duhovnih opravilih zjutraj in popoldne v naši cerkvi. K temu je še posebno pomogel Rev. Odilo Hajnšek, gvardijan iz Brežic in zdaj ameriški misijonar, kot izboren pevec. Dospel je k nam ravno Veliki teden iz Clevelanda, kjer je imel štirinajstdnevni misijon. Naj ga

Bog obilno blagoslavlja pri apostolskem delu v Ameriki!

Na velikonočno nedeljo, bil je prekrasen in vroč dan, smo bili vsi mašniki in tudi kleriki poslani v pomoč sosednim gospodom župnikom; samo ena sv. maša je bila doma. Toda za Belo nedeljo, na naš prvi shod je bila tudi ob 10. peta sv. maša, pri kateri so lepo pele častite šolske sestre, naše sosede z grička Asizij. Marija Pomagaj naj jim poplača to ljubeznivost in mi se jim priporočamo še v prihodnje.

Romarjev na ta prvi shod ni bilo veliko, bila pa je pridiga v slovenskem in slovaškem jeziku, popoldne pa slovesne večernice; **zato jih pa več pričakujemo pri nadaljnih shodih na slovenskih Brezjah.**

Kako pa je z delom na farmi in z vodovodom, boste vprašali. — Prav izvrstno. Naš Father John v svoji nikdar mirujoči navdušenosti, kako bi bolje in čimpreje uredil in povzdignil zapuščeno farmo, sveti vsem s svojim zgledom. Dela to in ono — povsod je doma kot izkušen star farmar. Zdaj ima že lepo število večjih pomočnikov, ima tri zveste konjiče, pripravne za vsako delo in tako krotke in poslušne, da je veselje. Tako se pač lahko dela in veliko stori v kratkem času.

Toda ni samo dela v obilici na farmi, temveč delo za reservoir in vodovod. Rečeno je bilo v zadnjih "Glasovih," da bo to delo dovršeno v par tednih. Načrt sicer je bil hitro narejen, toda delavec je bilo malo, da bi ga izvršili. Poleg tega je pa še vreme nagajalo, da ni bilo moč delati,

April pač rad rogovil, dežja je bilo obilo, en dan, 22. aprila je še snežilo kot po zimi. Tako se je zgodilo kakor je bilo pričakovati, da je to delo vzelo več časa nego par tednov. Vendar, hvala Bogu, ko pišem to poročilce, gre delo že h koncu. Že je "tank" na svojem mestu v zemlji in poleg njega v "basementu" nov motor, ki ga br. Benedikt "konekta," že so položene cevi do romarskega doma in izkopani jarki v vrtu do ofisa, tri čevlje globoki. Še par dni in veliko, prekornostno in prepotrebno delo bo dovršeno. Stalo nas je res mnogo truda in napora, zdaj pa imamo, lahko rečemo, kar smo tako želeli in potrebovali. Okrogel, 26 čevljev dolg in štiri čevlje visoki tank, dobro pripravljen in zavarovan proti rji, obsega dve toni vode. Motor žene vodo 250 čevljev visoko. Torej bo služil za vodovod v novem samostanu, na griču, katerega bo treba čimprej zgraditi. Takoj ko bodo vse cevi, v dolžini 2257 čevljev, položene in "konektane," pride nadzornik družbe pregledat vse delo; kajti družba daje enoletno garancijo za solidnost tanka in motorja. Obenem pride tudi nadzornik zavarovalne družbe, da se določi nov in znižan premium za zavarovalnino v prihodnje.

Toliko o našem delu zadnji mesec, da boste spoštovani bravci vedeli, kako živimo in delamo redovniki na slovenskih Brezjah. To pa zato, ker se vedno zaničuje redovni stan od sovražnikov svete vere, ki govore in pišejo, da redovniki lenarimo v samostanih. Rad bi videl, da bi taki prišli pogledat sem na Lemont, kako lenarimo in nimamo drugega dela, kot da "slovenski patri pišejo sanjske bukvice." Še raje bi pa videl, da bi prišli sem ne gledat, temveč delat pod nadzorstvom Fathra Johna, da bodo še oni "lenuhi, ki strašijo ljudi s peklom in hudičem."

Da, ti "veleučeni in izobraženi" modrijani, slovenski brezver-

ci, smešijo v svojih časniki sveto našo vero, odpraviti hočejo kot prazen strah pekel, odpraviti Boga samega in se iz Njega norčujejo neprestano. To delajo seveda vse zaradi svoje slabe vesti, ki jih peče po dnevu in po noči. In to po pravici; kajti zelo so obtežili svojo vest s svojimi slabimi dejanji. Zato se boje pekla, boje Boga, pravičnega prihodnjega Sodnika. In da bi se vsaj nekoliko utešili in umirili svojo pekočo vest, ki jih grize in peče in jim že tu na svetu dela grozen pekel; zato govore in pišejo, česar pa sami sebi ne verjamejo, da ni pekla, ni Boga. O takih je že kralj David krepko pa kratko povedal: "Le norec, to je hudobnež, brezbožnež — govori v svojem srcu: ni

Fr. John & Co.

Boga!" Bog se taji faktično z grehom; kjer pa vlada hudobija in se Bog taji v dejanju, se iz tega razvije kmalu teoretično zatajevanje Boga. Torej naravna posledica grešnega življenja je tajenje pekla, tajenje Boga. Zakaj pa noben pošten kristjan, ki zvesto izpolnjuje svoje dolžnosti do Boga, ne taji ne pekla ne Boga? — Ker ve, da je Bog pravičen Sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Lojalen, pošten državljan se ne boji sodnika; pač pa nepošten, ki ne izpolnjuje postav.

Taki-le naši brezverci sami sebe tolažijo ali se vsaj hočejo tolažiti, pa se jim ne posreči, češ, to je samo prazen strah in taje pekel, taje Boga. In vendar, kljub vednemu njihovemu tajenju, ali so kaj dosegli, ali so odpravili pekel, odpravili Boga? Njih lastna

pekoča vest jim neprenehoma kliče in temu klicu se ne morejo nikjer izogniti, da je pekel za hudobneže, da je pravični Sodnik, ki hudo kaznuje. Kadar torej, čislani bravci, slišite koga govoriti, da ni pekla, da ni Boga, takoj veste, kakšen je, da je hudobnež in da ima vzroka zadosti, da bine bilo ne pekla ne Boga.

IZ UPRAVNIŠTVA.

Kampanja za Ave Marijo gre h koncu. Končali jo bomo, kakor razvidno iz zapisnikov naših zastopnikov, še dokaj dobro. Da bi bili vsi zastopniki, kar jih imamo tako delavni kakor so nekateri, pa bi bili dosegli število 7000 naročnikov. Z veliko vnemo se je potrudil zlasti naš vrli potovavni zastopnik Mr. Jakšetič iz Clevelanda. Imena drugih bomo priobčili v prihodnji številki, ko bomo imeli račune jasne in jasen vpogled vso kampanjo. Še je čas, morda dobijo zastopniki še katerega, potem bomo razglasili, kdo je bil glavni bojevnik za našo stvar in kdo jih je dobil največ. Zastopnikom se že sedaj s vso hvaležnostjo zahvaljujemo za njihov trud in upamo, da bodo delali z isto vnemo naprej. Čikago in So. Čikago sta tudi krepko posegla v naše delo. V Čikago deluje Mrs. Koba, v So. Čikago pa vrli zastopnik Mr. Gabriel. Mr. Marko Blut pa tudi te nadkriljuje. Zgleda, da bo Mr. Marko Blut zmagovalec, če ga seveda ne bo Mr. Jakšetič v zadnjih dneh porazil. — Vse delavce za našo kampanjo bomo dali v letošnji koledar in zato prosimo, da nam pošlje vsak svojo fotografijo. Pošljite jih na naslov Br. Akurzija Sumrak, O.F.M., Box 443, Lemont, Ill. Fotografijo pa pošljite brž. Vsaj do koncem junija jo moramo imeti. Poleg tega pozivamo zastopnike še zadnjikrat, naj nam gredo s vso silo na roko. Vsak naj nam pošlje vsaj tri, štiri oglase, poročilo iz naselbin i. dr., kat bo le potrebnega za koledar. Radi bi, da bi bil res nekaj lepega naš koledar. Prihodnje leto je dvajseta obletnica Ave Marie. Torej mora biti koledar za prihodnje leto vreden spomin te lepe obletnice našega skupnega dela med rojaki v Ameriki.

Prosimo tudi vse zastopnike, naj iztirjajo vse dolžnike iz zadnjih let. Jako so nam šli na rok v tem oziru, tako da jih sedaj že ni več veliko na dolžniškem listu. Nekaj jih je pa še vendar. Še te je treba dobiti, tako, da bomo z naprej lahko brez skrbi vodili svoje zapiske. Vse bo šlo v redu in lepem delu naprej. Toliko sitnosti ne bo, kot so bile doslej. Kdo bo ne plačal naročnine, tega bomo črtali iz imenika, razen če bi bil res v silni potrebi in ne more takoj plačati. —

Delajmo, delajmo za katoliški tisk. Pozdravljeni zastopniki in vsi naročniki.
Brat Akurzij Sumrak, upravnik.

DAROVI V DENARJU.

Za list Ave. Maria:

Mary Puhek \$2.00; Joseph Zore (v zahvalo) \$2; Neimenovana, Pittsburgh \$2; Neimenovani, Pittsburgh \$1; Mary Pustotnik 50c; Frank in Alojzija Stopar \$2; Josephine Meglen 50c; Agnes Jordan \$1; Frank Cerne 50c; Mary Gosenca \$1; Agnes Pirce (v zahvalo) \$2.

Za Kolegij sv. Frančiška:

Very Rev. Šavš \$150; Frances Zbašnik \$1; Mary Pustotnik \$1; Mary Babich \$1; Anna Jaksie 90c; Mary Prijatelj \$1; Frank Kobal \$1; John Bays \$1; Ivan Intihar \$100.00; Uršula Erhatic \$2; Barbara Kramaršič \$1.

Člani Apostolata so poslali:

Franc Krauser \$10; Mary Krauser \$10 (poslal Mr. M. Kremesec); Frank Stopar \$2; Alojzija Stopar \$2; Jožef Jordan \$5; Frank, Charley in Anna Cerne po 50c; Anna Benčan \$2; Paul Ogrinc \$10; Francis M. Loparec \$10; Josephine Samoturčin \$5; Agnes Matkovič \$10; M. Grahek \$5; Barbara Strucel \$10; Roza Skubica \$2; Neža Cimperman \$10; Mrs. F. Vidmar \$1; Mary Skrinar \$5; John Stampfel \$1; John, Eva Ponikvar \$1; Helen Anzich 50c.

Za cerkev in šmarnice Mariji Pomagaj:

Anna Gerčman \$1; Mary Blažič \$10; Anna Loparec \$1; Anton Gregorich \$2; Anna Benčan \$1; Anna Janšič \$1; Mary Hitti \$1; Math. Kremesec \$2; Cecilija Hrvat \$1; Helena Zunter \$1; Nikolaj Vraničar \$1; Anton Zagorac \$1; Blaž Mlakar \$1; Mary Spehar \$2; Anna Kiemiler \$2; Frances Perko \$1; J. Klepac

Novomašnik Rev. Fr. Pavel Kulka.

\$1; John Strus \$2; Frances Volk \$1; Mary Habian \$1; Nicholos Badovinac \$1; Mary Krulc \$1; Rev. Berbard Amborožič \$1; Antonija Kness \$1; Josie Vidmar \$1; Joseph Supančič \$3; Anton Strniša \$1; John Burgstaler \$1; Helena Turk \$1; Joseph Gabrovšek \$1; Mary Gosenca \$1; Polana Guzce \$1; Frances Vrabič \$1; Mary Sivec \$1; Mary Planinšek \$1; Stif in Mary Kuhar \$5; Frances Horvat \$2; George Nemanič \$2; Joe Ravšel \$5; Frances Vičič \$1; Mary Burja \$1; Math. Flajnik \$1; Frances Zakrajšek \$1; Frances Rus \$1; Frančiška Meglen \$1; John Kern \$1; Neimenovan, Rice, \$2; Anna Shute 30c; Bara Kramar \$5; Rosie Skibca \$1; Neža Cimperman \$2; Julija Menim \$2; Neimenova, Bridgeport, \$1; Mary Hoge \$2; Josephine Blažič \$2; Mary Lebar \$1; Katy Pavlič \$2; Neimenovana, New York, \$2; John Terselich \$1; Neimenovan, N. Y., \$1; George in Frances Gregorich \$2; Frances Gorni \$1; Mary Planinšek \$1; Angela Arko 50c; Mary Natovrh \$1; M. Papež \$2; Ivana Kozlevčar \$2; Frances Kostelc \$1; poslal Anton Jakšetič, Brid., Con., \$1; Marko Bluth \$1; Joe Munish \$1; Ana Kolar \$1; Mary Brodnik \$1; Eva Ponikvar \$1; Anna Brinovec \$1; Johana Blatnik \$1; Rozalija Firts 50c.

Za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji:

Katie Novak \$1; Mary Derčar \$1; Mary Gostič \$1; Terezija Sulcar \$1; Mrs. Museck \$2; Ana Znidaršič \$1; Nick. Gustin \$1; Math. Kremesec \$1; Mary Pustotnik \$5; Anna Jaksie 10c; Mary uLzar \$1; Mary Goričan \$1; Frances Rus \$1; Frances Vrabič \$1; Mary Medek \$1; Neimen., Mon, Run, \$1; Mrs.

Novomašnik Rev. Fr. Andrej Šulek.

ZAHVALE.

Zahvaljuje mse Materi božji Mariji Pomagaj za uslišano prošnjo v hudi sili, da mi je dala prestati težko operacijo. — **Mary Gosenec.**

Najpristrčneje se zahvaljujem Materi božji in Sv. Tereziji, Mali Cvetki za uslišano prošnjo. — **Terezia Aufderklam, Pa.**

Prav lepo se zahvalim Mali Cvetki za uslišano prošnjo v boleznih. S tem izpolnjenjem svojo obljubo. — **J. B. Collinwood.**

Bodi najpristrčnejša zahvala Mariji Pomagaj za uslišano prošnjo v potrebi. V vseh mojih križih mi je že pomagala, pa me je tudi sedaj rešila. Prosim Te, pomagaj mi še zanaprei Marija, kakor si mi doslej, varuj mene in moje otroke pred vsemi težavami, ki nas vsepovsod obdajajo. — **Agnes Pirc, Cleveland.**

DAROVI V BLAGU.

(Od 1. aprila do 1. maja.)

Julija Jelenčič darovala 2 vzglavja in preobleke. Mrs. Veronika Maria Rojko 4 vzglavje in 4 preobleke. Obe so prišle že 24. aprila pred prvim shodom, da so pomagale čistiti farmo. Mrs. Magdalena Brišar je pa že prišla 22. aprila in z vso vneto pomagala pri enem in drugem delu, samo da je lepše zgledalo okrog cerkvice Marije Pomagaj za njen prvi praznik. Mr. Math. Kremesec daroval 21 funtov svežega mesa in dve salami; poslal je tudi več funtov perja za vzgavnike.

Mr. J. Gottlieb več kosov razne obleke, kakor, tudi svedri in nogavice. — Vsem skupaj najlepša hvala. Bog plačaj stoterno.

Skulj \$5; Margaret Kitania \$1; Marija Prus \$1; Anna Loparec 50c; Frank Cerne \$1; Math. Dubich \$1; Mary Zdravce \$1; Mary Novak \$1; Katarina Krapec \$1; Mike Tonšič \$1; Anastazija Raj \$1; Mary Hitti \$1; Jožefa Lesjak \$1; Veronika Marija Rojko \$1; Terezija Centa 50c; Mary Lah \$1; Marko Bluth 25c; Neimenovan, Joliet, \$1; Uršula Ivšek \$1.75; Neim., Joliet, 20c; Uršula Konda \$6; Ana Zokal \$1; Ema Pakiž \$1; Agnes Matkovič \$1; Mary Prah \$1.50; Joseph Zupančič \$2; M. Zot \$1; Mary Krule \$1; Blaž. Moličnik \$1; Anton Bevec \$2; Polona Guzce \$1; Jožef Juričič \$1; Mary Klobučar 8c; Mary Planinšek \$1; Stif in Mary Kukar \$1; Helena Maren \$2; Joseph Motrosa, Mary Burja 30c; Marija Dolenc 50c; Mrs. Slapnik 50c; John Kern \$1; Anna Schute \$1; Mary Jazbec \$5; Anton Sedec \$1; Mary Svan 50c; Helena Gerčar \$1; Rosie Gajder \$1.50; Frances Gornik \$1; Julija Mokše \$1; Aljozija Umek \$1; Mary Natovrh \$1; Julija Arko \$1; Mrs. Joe Pozel 50c; Andrew Zagar \$1; Frank Stopar \$1; Ivana Kozlevčar \$5; Margaret Kvas \$1; Mary Brodnik \$1; Frances Micatih \$1; Eva Ponikvar \$1; Frances Bemsko \$1; Mary Zupančič \$1; Johana Blatnik \$1; Barbara Globočnik 25c; Mary Špehar \$1; Anna Virant \$1; Anna Zelko \$1; Helena Anžič 50c.

Za sv. maše so poslali:

Frances Znidaršič 1 (1), Frances Fink 2 (20), Mary Anzelc 5 (5), Mrs. Nakerst \$1.50 (1), Mary Derčar 1 (1), J. Verzel 3 (3), J. Klepac 1 (1), Marija Peterlin \$1.50 (1), J. Ambrožič \$1.50 (1), Mary Okičič 2 (2), Clementine Okičič 2 (2), Frances Znidaršič 1 (1), Joe Miroslavič 3 (3), Anton Golobič 5 (4), Mrs. M. Božičevič 2 (2), Frances Vrabič 1 (1), Frances Vaček 1 (1), Katarina K. 1 (1), Mary Kosteč 1 (1), Hel. Gell. 1 (1), Mr. A. Golobich \$2.50 (1), Mary Talle 2 (2), Mary Babich 2 (2), Frank Kobal 1.50 (1), Frances Lousin \$30 (30), Rosie Možina 2 (2), Uršula Ambrose 1 (1), Frank Pristavec 1 (1), Nick. Gustin 1 (1), Clementine Ohičič 2 (2), Anna Jakosh 2 (2), Mary Lužar 1 (1), M. F. Kobal 10

Rev. Kazimir, brat Serafin in Mr. Petrič na našem jezeru.

(10), Emilia Paskvan 2 (2), Frances Vrabčič 1 (1), Mary Medek 1 (1), Frank Tomazič 2 (2), Martin Gjura 3 (3), Martin Gjura 1.50 (1), John Denša 3 (3), Mary Svan 1 (1), Maks Ivančič 2 (2), Mary Zore 1 (1), Barbara Dolinar 1 (1), Helen Zore 1 (1), Margaret Kitania 1 (1), Maria Grahek 1 (1), Nick. Gustin 1 (1), Uršula Erhatic 2 (2), Družina Gabor 3 (2), Anna Juričič 1.50 (1), Frank Kobal 2.50 (2), Stanley Kunkol 2 (2), Družina Samoturčin 2 (2), Marko Bluth 1 (1), Anna Perše 1 (1), Anna Zokal 1 (1), Frances Volk 1 (1), Mary Prah 1.50 (1), John Burgstaler 1 (1), Katarina Kunich 5 (1), Terezija Gregorc 1.50 (1), Jožef Jurišič 7 (7), Mary Planinšek 1 (1), Stif

in Mary Kukar 4 (4), Helena Maren 4 (4), Mary Globokar 1 (1), Frances Russ 4 (4) Gregor in Frances Gregorič 3 (2), Rosie Russ 1 (1), Katarina Simončič 1 (1), Rozalija First 1 (1), Johana Blatnik 1 (1).

Za Samostan:

Elizabeta Malley darovala po sinu en talar, roket in bired.

Ivanka Ulčar \$2; Mary Jan \$1; Lucija Kure \$5.

Darovi za maše v Lemontu:

Maše za poseben namen za poseben dan en altar.....\$1.50

E. V. Sourbier

CATHOLIC

UNDERTAKER

348 N. Front Street

Steelton, Pa.

VSEBINA ŠESTE ŠTEVILKE.

Marija in Srce Jezusovo — Rev. Dr. Fr. Knaus; Kako sem se vozil z ljubim Bogom — Rev. Janez Pucelj; Kako si lepa — M. Elizabeta; Pomenki o veri in neveri — Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M.; Prešmentane citre — A. U.; Marija in Evharistija — Rev. Dr. Al. Merhar; Anton Martin Slomšek — Sr. M. La voslava; Dvoje komunističnih poizkusov — Rev. Janez Filipčič; Ad terrorem aliorum — France Jaklič; Glasovi od Marije Poma gaj — P. Benigen; Doma in po svetu.

**DOMA
IN PO
SVETU.**

Gojenci vzhodnega zavoda pri sv. Očetu.

KAKOR znano, je v Rimu papeški zavod za vzhod. V njem se pripravljajo gojenci raznih narodov za misijonarje med pravoslavni in drugimi nekatoičani na vzhodu.

Predstojnik tega zavoda je škof Michael D. Herbigny. On je predstavil sv. Očetu gojence zavoda v avdijenci dne 24. marca. Izmed redov so bili zastopani po gojencih naslednji: benediktini, dominikani, frančiškani, kapucini, jezuitje, asumpcionisti in redovniki Maronitov ter Salvatorijanov, ki so vzhodnega obreda.

Po narodnosti so pa gojenci italijanske, francoske, angleške, nemške, belgijske, španske, holandske, poljske, ogrske, ruske, ukrajinske, estonske, bulgarske, slovenske, hrvatske, maronitske, grške, turške in albanske narodnosti.

Sv. Oče je s posebnim veseljem sprejel v avdijenci gojence svojega zavoda, na dan sv. Gabriela, ki ga tako zelo časte na vzhodu kot svojega varuha, zlasti Slovani.

Radost sv. Očeta Pija XI. je bila velika in izredna; kajti splošno je znano, kako želi njegovo očetovsko srce objeti vzhod z vsemi njegovimi sinovi združenimi in razkolnimi, da bi po besedi Kristusovi bil en hlev in en pastir.

Istotako je znano, kako zelo se zanima sv. Oče za vsako delo in podjetje, čegar namen je doseči in uresničiti to združitev. To je jasno povdaril te dni svojo okrožnico, poslano jugoslovanskim in čehoslovaškim škofom za enajstoletnico rojstva sv. Cirila.

In malo poprej je govoril katoliškim visokošolcem, ki so bili pri Njem v avdijenci, da je z največjim zadovoljstvom zaznal o njihovi želji proučavati vzhod, da tako bolje spoznajo čustva in zgodovino svojih vzhodnih bratov. To jim bo v veliko korist pri njih delu za združitev po Srcu Kristusovem, kedar jim bo previdnost nudila to priliko.

To je posebno hotel povdariti ne samo z besedo, temveč z dejanjem, ker se je v ta namen ustanovil papeški vzhodni inštitut. Po njem upa sv. Oče, da bodo njegovi gojenci po skrbnem in ljubeznivem prizadevanju voditelja škofa D. Herbigny in sodelavcev vedno bolj napredovali v vednostih ter v posebni pripravi za to misijonsko delo.

Priprava za to misijonsko delo ni majhna reč. Ko pa pomislimo velikanski delokrog tega podjetja, moremo prav ceniiti njegovo korist. V resnici s tem obsežnim misijonskim poljem, katero naj

bi obdelovali misijonarji iz papeškega zavoda, se zdi isti zdaj kot kaplja v priimeri z oceanom.

Zato je tudi sv. Oče primerjal zavod in vsakega posameznega gojence malemu gorčičnemu zrnu, ki pa postane drevo tako, da pridejo ptice izpod neba in prebivajo na njegovih vejah prepričan, da bo vsak dojenec nadomestil malo število zavoda s tem, da se poglobi v znanosti in pripravi za misijonsko delo.

Ta zavod je določen, da se v njem podaja izbrana, posebna znanost, ki ne more biti vsem dostopna; temveč edinole malemu številu gojencev, ki pa morajo biti izvrstni in nadkrilovati druge z ozirom na pripravo ter gorečnost in velikodušnost, katero pričakuje od njih to podjetje.

Sv. Oče je to gledal v navzočih, objemajočih bolj s srcem kot s pogledom svojih oči. Zahvalil se je previdnosti božji in vsem, ki se trudijo, da privedejo zavod in gojence k tako vzvišenemu cilju osrčujoč jih v zaupanju, da bo njih napor donasal najboljši sad.

Da bi se to zgodilo, je sv. Oče podelil iz dna srca apostolski blagoslov vsem navzočim, ki so predstavljali po svoji različni domovini, narodnosti in obredih vso Cerkev, katera mu je izročena od Boga, da jo vlada.

Priporočivši gojencem, da se z vso vnemo pripravljajo na veliko misijonsko delo h kateremu jih je poklicala previdnost božja ter predvsem ono pobožnost, ki je za vse koristna in brez katere je ves naš trud brezuspešen, se je v spremstvu svoje kurije povrnil v svoje sobane.

P. Benign.

CERKEV na Kitajskem: Število katoličanov na Kitajskem znaša v zadnjem času 2,240.250; škofov je 56 in duhovnikov 2907. Četrtnina duhovščine je kitajske narodnosti. Po semeniščih je 741 bogoslovcev in 1969 duhovniških pripravnikov. Poleg teh delujejo na Kitajskem 248 inozemskih bratov laikov in 271 domače narodnosti. Te številke so povzete po štetju iz l. 1926. Torej so sedaj po dobrem letu že gotovo zopet narasle.

VKATOLIŠKIH duhovnikov je na vsem svetu 312.000 med 1700 milijoni prebivavcev. V Evropi jih deluje 200.324, v drugih delih sveta jih je torej 110.000. V Afriki pride en katoliški duhovnik na 400 katoličanov in 110.000 poganov, na Japonskem en duhovnik na 880 katoličanov in 220.000 poganov, na Kitajskem

en duhovnik na 800 katoličanov in 180.000 poganov in v Indiji en duhovnik na 860 katoličanov in 100.000 poganov.

IZ kitajskega že prihajajo poročila o težkem preganjanju katoliške Cerkve. Nad sto cerkva so že nacionalisti oplenili in jih vzeli v last. Duhovnike pobijejo ali pa naženejo. Stanovitnosti daj Gospod vsem našim mučencem, za to molimo.

ZANIMIVO je pismo mehiškega duhovnika, ki so ga priobčili v nekem nemškem časopisu. Iz njega ravno spoznamo, koliko težav morajo prestati mehiški duhovniki v svojem težavnem poklicu. Pismo je privatno in se glasi: "Zvedeli bi radi, kako je kaj z menoj v teh težkih dneh. Po vsem mestu imam na oskrbi mnogo takozvanih evharističnih štacij, to se pravi, sveto obhajilo delim po zasebnih hišah. Imam 300 obhajil dnevno. Spovedujem rano tam trikrat na teden. Mnogo krstov imam in porok. Vse seveda skrivaj. Polega tega ima še razne konference o verskih rečeh, ki se zavlečejo časih pozno v noč. Moja glavna skrb pa je skrb za katehiste, to so člani nekdanje mladinske organizacije. Skupaj prihajamo zelo pogostokrat in se pogovarjamo o npravnosti in verskih resnicah. Čudim se, s kako gorečnostjo se mi mladina zbira. Časih se mi posreči, da se ukradem v ječo, tam morem potolažiti uboge jetnike-mučenike s svetimi zakramenti. Nekoč sem našel nad 80 oseb v eni celici. V pretesni celici niso mogli ne sedeti, prav ne stati, zrak je bil tak, da me je kar dušilo." — N. N.

ZADNJI čas je bilo v Washingtonu vloženi 17 prošnji za zidavo novih cerkva, 2 katoliški šoli, 1 gimnazijo, kvenih poslopij. Med temi so prošnje za 1 samostansko šolo, 1 javno šolo, nadalje prošnja za pozidavo samostana, sesterskih hiš in vzgojevalnic.

VChikago so v pretečenem letu postavili 28 krasnih cerkva. Tudi lepo znamenje za naše drugače dokaj pozivljenje mesto.

VAngliji so izdali poseben odlok, ki prepoveduje na dolgo in široko obravnavati razporoke po časopisih. Samo kratka notica je dovoljena. Prestopke kaznujejo z zaporom do štirih mesecev in visoko denarno globo. — Takí odloki bi tudi časopisom drugih narodnosti prav nič ne škodili.

NJUJORSKI župan James Walker je energično nastopil proti umazanostim, ki jih kažejo in se dogajajo na odru. Izjavil je, da bo uporabil uradna sredstva, kratko, da bo zgrada nastopil, če se mu zlepa ne bo posrečilo ustaviti gnoja, ki se vali iz nekaterih teatrov.

PO Ameriki se je začela velika akcija, da se čimpreje pospeši beatifikacija služabnika božjega P. Leona Heinrich, O.F.M., ki je bil ustreljen od italijanskega anarhista med delitvijo sv. obhajila. Kakor pravi poročilo, je tedaj morivec še preje sam prejel sv. Obhajilo, nato je pa presv. hostijo izpljunil in sprožil revolver na duhovnika. Pri padcu duhovnika so se raztresle hostije iz ciborija po tleh. Kaj je tega? Ni še dolgo, 23. febr. je bilo l. 1908. Danes se od vseh strani oglašajo njegovi častivci, da jim O. Leon pomaga v vseh priprošnjah. Ljudstvo opravlja posebno devetdnevnic v njegovo čast. — Tako poplača Bog svoje verne služabnike.

NA Angleškem v Londonu je izšla ravnokar znamenita knjiga, ki v njej najznamenitejši angleški medicinci in doktorji razglabljajo vprašanje o porodni kontroli. Naslov knjige je "Medical Views on Birth Control", izšla je v založbi Martin Hopkinson & Co. V njej žigosajo to moderno pregreho kot največji moderni škandal, kot umazano in nenaturno početje, ki ne more ostati nezakazovan od narave same. Še vsak greh zoper naravo se maščuje prej ali slej, tudi ta se bo, tako na posameznikih, kakor na občestvu. Posebno pa se zdravniki zgražajo nad tem, da publicirajo brošure v vsaki večji faktoriji in jih razdeljujejo med nedoraslo mladino, zlasti

IZ NASELBIN.

Chicago. — Umrla sta zaporedoma kar dva naročnika Ave Marije. Frank Terselich, ki je bil dolga leta naročen nanjo in Jože Piber. Oba sta bila iz dna duše udana cerkvi in svoji fari. Frank Terselich je umrl na notranjem izkrvavljenju. Jože Piber na trojni jetiki, vratni jetiki, jetiki v grlu in vnetju hrbteničnega mozga. — Ohranimo pokojnima trajen spomin v svojih molitvah zlasti naročniki A. M.

So Chicago. — V tednu sv. Jurija se je fara duhovno prenovila v 40. urni pobožnosti. To leto nam je preč. župnik priskrbel izredno dobrega govornika. Prišel je iz starega kraja prav iz tega namenja, da daje misijone po slovenski Ameriki. P. Odilo Hajnšek zna zadeti pravo struno, da ti zapoje srce v novi ljubezni božji. — Veseli smo, da bo prišel še enkrat k nam in sicer na misijon. Ta bo menda tja na jesen enkrat. — **C. K.**

Elkhardt, Ind. — P. Odilo Hajnšek, misijonar nas je obiskal zadnje dni. S svojo krepko besedo nas je navdušil kakor malokdo. Škoda, da ne more Gospod ostati kar pri nas. Tako pogrešamo slo-

pa še neomoženo ženstvo. Graje vredno je, da to kugo države trpe. Tako doktorji, in to niso morda katoličani, temveč vsi skupaj so "pošteni" brezverci. . .

V Wisconsinu so se nekje zadnjič usajali Kukluki, ker so videli ameriško zastavo prevlečeno z rumenim florum. Menili so, da je to napravil katoličan. Rumena barva je barva papeževa. Ubogi Kluki. Pomilovanja vredni so. In podobni oni domači živalici, oz. živali, ki ne more prenesti rdeče barve, ne da bi zdvijala.

V Chicago je zadnje dni blagoslovil Kardinal Mundelein največjo katoliško višjo šolo. Šola je posvečena varstvu Sv. Družine. Stroški znašajo ravno milijon dolarjev.

MEHIŠKI Neron je nagnal iz dežele 8 škofov, menil je s tem, da bo odsekal glavo Kat. Cerkvi, če ji nažene pastirje. Pa so se krepko postavili deportirani škofje Nismo naperjali nobene revolucije. Pač pa pozivamo ljudstvo, naj brani svoje pravice; najprej seveda z molitvijo, z besedo, v skrajni sili pa z orožjem. Vlada, ki sedaj drži vajeti mehiške države v rokah, ni zakonita, to ve celi svet in zgodovina bo še govorila o njenem padcu. Niso še odsekali glave mehiški cerkvi. Dokler bo kak duhovnik v deželi, bo tudi glava. Teh je pa še mnogo. Pade eden, drugi stopi na njegovo mesto.

V Mehiki grozodejstva in nasilstva naraščajo iz dneva v dan. Zadnji teden so trpinčili tri katoličane na najbolj grozne načine. Nekega advokata, ki

venskega duhovnika v naši nasebini, ali da bi nas kdo vsaj večkrat obiskal Bog dai Gospodu zdravja in dobre volje še dolgo let in upamo, da se prihodnje leto še kaj vidimo. — **M.**

Elmhurst. — Misijon smo imeli. Kakor vsako leto, tako so nam ga tudi letos dobri g. župnik oskrbeli. Zahvaliti se imamo seveda tudi našemu preč. p. Benignu iz Lemonta, ki hodi vsako nedeljo k nam, da ima drugo sv. mašo pri nas. Misijon je vodil preč. Fr. Odilo. Najprej Nencem, potem pa Slovencem. V lepih govorih nam je pokazal pravo pot v večnost. — Franciškanom se imamo rojaki iz Elmhursta mnogo zahvaliti. Lani je imel pri nas tudi franciškan misijon in to je bil preč. p. Hugo Bren. Tukaj nas je več Slovencev-Primorcev. Skoraj 90 slovenskih učencev hodi v farno šolo. — Ob sklepu misijona smo imeli tudi dobro obiskano shod podpornega društva sv. Alojzija K.S.K.I. Obiskal nas je sam jednotin tajnik Mr. Zalar v spremstvu g. Gospodariča. Navzoč je bil tudi p. Benigen. Govorili so Mr. Zalar, Mr. Gospodarič, Rev. p. Benigen in g. misijonar. Kratki so bili ti trenotki, pa so

je bil član Katoliške mladinske organizacije so obesili v ječi za noge, ga nato vsega razrezali z noži, nato so ga vrgli na tla in ga bili v obraz, ko je bil ubožec v zadnjih dihlih so ga ustrelili. Z njim sta trpela še dva tovariša. V istem času so trpinčili drobnega dečka, ustrelili enega najbolj gorečih duhovnikov mesta Guadalajara. Vsi so bili usmrčeni kot "rovarji" proti mehiški domovini. Kri mučenikov, seme kristjanov.

V Bellevue države Ohio je umrl strček 87 let, ki je bil l. 1860 v četi papeževih branivcev. Ves svet se je vzdignil tedaj, da bi priskočil Papežu Piju J.X. na pomoč v njegovi hudi sili. Med drugimi je bil tudi pokojni. Ime mu je bilo Madden in je bil irske narodnosti. Bil je član Udruženja Kolumbovih viteзов.

V Avstriji je zopet zmagal veliki in krepki državnik-duhovnik Scippel. Kakor so se napenjali socialisti, da bi vrgli Scippel-a, ni se jim posrečilo. Še bo en čas vladal, gotovo ne Avstriji na škodo. Scippel-a ceni ves diplomatični svet.

CVETI Oče je sprejel v posebni avdienci tainika mehiškega episkopata, škofa Diaza Sveti Oče se je iako pohvalno izrazil nad krepkim in junaškim zadržanjem mehiške cerkve v boju zoper verske nasprotnike.

VSI pregnani mehiški škofje ogorčeno zavračajo laži, ki jih trosi Callesova vlada po svetu, češ, da je cerkevna oblast zakrivila nečloveški napad na vlak Neverjetno, česa se vse ne poslužujejo v svoji gonji proti cerkvi. Sam zlomek bi ne mogel biti tako zloben.

bili res lepi in vsak je šel z zadovoljnostjo v srce domov oni večer. Na shodu se je tudi več rojakov, menda 10, naročilo na lepi glasnik Ave Marijo. Bog dai, da bi se vsi, kar je Slovencev v Elmhurstu naročili, na ta list. Pozdravljam vse rojake in čitatelje Ave Marije. — **N. N.**

Waukegan. — Imeli smo pretečeni teden devetdnevno pobožnost na čast Mali Cvetki. Misijonar iz starega kraja, Rev. Hajnšek so v izbranih besedah pokazali vse vrline, ki so dičile to svetnico. Se razume, da so nas govorili že o navdušili za dobro krščansko življenje. Najleša hvála g. misijonarju. Bog ga živi in brani.

Sheboygan. — Tudi tukaj so imeli duhovno prenovljenje. P. Odilo Hajnšek je vodil ponavljanje misijona. Pobožnost je bila jako lepa in gotovo vsem udeležencem v duhovno korist. — Obenem so pristopili Sheboyganski mali k prvemu sv. obhailu.

Broadley. — Obiskal je ondi vse slovenske rojake P. Odilo Hajnšek. Dal jim je tako priloznost, da so opravili sveto spoved in prejeli Najsv. Zakrament.

Izšla je ravnokar SPOMINSKA KNJIGA

18 letnega delovanja slovenskih šolskih sester
v Ameriki.

Knjiga je res lep spominek kulturnega dela naših učiteljic, zato rojaki sezite po njej. S tem bote dali priznanja našim duševnim delavkam, ki nam vzgajajo mladino.

POLNA JE IZREDNO LEPIH SLIK IN FOTOGRAFIJ.

Naročite si jo lahko pri šolskih sestrah, 1846 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Kakšno pohištvo imate?

Kakoršno je v hiši pohištvo (oprava), tako je tudi stanovanje. Moderno pohištvo naredi moderno stanovanje.

V hiši ne sme biti ne preveč in ne premalo pohištva, ampak ravno zadosti. Potem je stanovanje lepo in imate dovolj prostora za komodno sprehajanje. Pohištvo (oprava) mora biti pa tudi taka, da se strinja s prostorom in namenom, potem bo v vaši hiši red in dober okus, ker bo vse v skladu z določenim namenom.

Ali je danes v vaši hiši vse tako? Ali bi se ne dobil še prostor za nov komad pohištva? Poglejte dobro vse okoli po vaših kotih, morda se dobi prostor za gugalni stol ali pa kaj drugega.

Imate li tla dobro pokrita? Mogoče je treba Linoleuma ali pa pogrinjaj (Rugs) in drugih takih stvari, ki izboljšujejo vaše sobe in zmanjšajo gospodinjska dela.

In kako je z vašo posteljo, imate li dobro blazino? Posebno v zimskem času je to zelo potrebno, ker vas greje, in počitek na novi blazini je vse kaj drugega, kakor na stari in potlačeni.

Tudi mogoče veste za katerega fanta in dekleta, ki se mislita poročiti? Za take imamo prav fino pohištvo in vse, kar se potrebuje. Cene pri nas so najugodnejše in poštena trgovina. Vedna nas brez skrbi priporočajte, mi bomo gledali, da bodo odjemalci dobili vse v pravih cenah in pravo blago. V naklonjenost se priporočamo:

A. GRDINA & SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE,

CLEVELAND, OHIO.

(Vsem, ki se pripeljejo do nas, da kupijo blago ,se povrnejo vožnji stroški.)

MATH KREMESEC

1912 West 22nd St., Chicago, Ill.

— SLOVENSKI MESAR —

Zaloga svežega mesa.

Phone: Canal 6319

JOSEPH PERKO

2011 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Zmerne cene.

FRANK BANICH

1902-4 West 22nd Street Chicago, Ill.

NAJVEČJA TRGOVINA Z OBLEKO.

Rojakom se priporočam.

Tel. Canal 0490

JOHN KOSMACH

1804 West 22nd Street, Chicago, Ill.

EDINA SLOV. TRGOVINA Z ŽELEZOM

Vedno velika zaloga različnih barv in stekla

Telephone Canal 3400

F. J. LEWIS MFG. CO.

V zalogi imamo premog, tar in vsakovrstne potreščine za pokrivanje strehe.

2500-2600 So. Robey St. Chicago, Ill.

J. N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchison Sts., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCIERIJA IN MESNICA.

Phone: 5227, 5228.

M. PAPESH

Cor. Hickory and Granite Strs., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCIERIJA.

Dobro blago in zmerne cene.

ROBEY FISH MARKET

2002 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Delikatese vseh vrst, rake, ostrige, sveže ribe, vse dobite pri meni. — Vabljeni vi in vaši najemniki.

Phone: Roosevelt 7766.

IF YOU WANT BARGAINS—SEE US

ZUPANCICH & JURJOVEC

Real Estate — Loans & Insurance — Notary Public
Telephone Canal 7130 — Residence Phone Canal 3839

1824 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

BLOCKS DRY GOODS STORE

4848 So. Ashland Avenue Chicago, Ill.

BARGAINS AT ALL TIMES.

Tel. Haymarket 8325

NORTH WEST DAIRY CO.

WHOLESALE AND RETAIL

Pasteurized Milk, Cream and Butter

1528-1530 W. Ohio Street Chicago, Ill.

For Quick Service and Quality call

J. B. TROY LAUNDRY

Phone Seeley 1715, 0386

We are equipped for 8 Services at Reasonable Prices. Satisfaction guaranteed.

1027 S. Oakley Blvd., Chicago

Edward Gorka

1901 W. 22nd PLACE, CHICAGO, ILL.

Pripravljamo vam šopke in rože za poroke, krste, svečanosti, pogrebe in vse druge take prilike.

Zapomni si naslov

LINCOLN and 22nd PLACE.

Cene jako zmerne.

EAST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

Under State Supervision.

Capital, Surplus and Undivided Profits
\$350,000.00

Resources Over \$1,800,000.00

The bank for the East Side.

10101 EWING AVE. SO. CHICAGO

Zvon z "Grička Asizij"

zvoni in kliče boguudana dekleta, ki se hočejo posvetiti samostanskemu življenju. Pridite in se izročite Srcu božjemu.

Milost Gospodova vam govori: Pridite k meni po uteho svojemu hrepenenju. Izlijte svoja srca pred menoj.

Gospodovo srce se vam odpira na stežaj, morda ne bo nikoli več tako lepo klical zvon njegove milosti, pridite in se odzovite.

Dekleta, ki bi hotela stopiti v samostan in kongregacijo šolskih sestra sv. Franciška, naj pošljejo svojo prošnjo na naslov Vrhovne provincijalne prednice Ven. Sr. Sebastijana, Lemont, Ill., Archer Road.

RAVNOKAR JE IZŠLA
SPOMINSKA KNJIGA

OB 18 LETNICI DELOVANJA SLOV. ŠOLSKIH SESTER V AMERIKI.

Sezite po njej rojaki, ker je res izredno lepo delo. Naročite si lahko na naslov čikaških šolskih sester, 1846 W. 22nd Place.

Uprava Ave. Marije se priporoča vsem svojim rojakom, da kupujejo pri njej vse devocijonalije. V zalogi ima najrazličnejše predmete, kipe, rožnevence in drugo. Tako lepe prilike ne bote imeli nikoli. kakor jo imate sedaj. Dobila je ravnokar najnovejše devocijonalije.

